

Samorząd Województwa Wielkopolskiego

Wojewódzki Urząd Pracy

w Poznaniu

Monitoring

zawodów deficytowych i nadwyżkowych

w Wielkopolsce

2011 rok

SPIS TREŚCI

<i>Wstęp</i>	4
<i>1. Analiza bezrobocia w województwie wielkopolskim</i>	6
1.1 Według grup zawodów	6
1.2 Według zawodów	9
1.3 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy według PKD 2007 w województwie wielkopolskim w 2011r.	10
<i>2. Nowe rejestracje osób bezrobotnych</i>	13
2.1 Napływ według zawodów	13
2.2 Napływ według grup zawodów	13
<i>3. Oferty pracy</i>	14
3.1 Analiza ofert pracy	14
<i>4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie wielkopolskim</i>	16
4.1 Zawody deficytowe w województwie wielkopolskim	16
4.2 Zawody nadwyżkowe w województwie wielkopolskim	18
4.3 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu).	20
<i>5. Zawody generujące długotrwale bezrobocie w Wielkopolsce</i>	21
<i>6. Wnioski</i>	22
<i>Wstęp</i>	24
<i>1. Badanie popytu na pracę w 2011 roku</i>	25
1.1 Koncepcja i metoda realizacji badania	25
1.2 Osoby pracujące	26
1.3 Wolne miejsca pracy	29
1.4 Nowo utworzone miejsca pracy	32
<i>2. Analiza absolwentów szkół województwa wielkopolskiego rocznika 2010/2011</i>	36
2.1 Zasadnicze szkoły zawodowe	37
2.2 Technika	40
2.3 Szkoły policealne	42
2.4 Szkoły wyższe	45

2.5 Licea ogólnokształcące	47
3. Podsumowanie	48

Wstęp

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych dla województwa wielkopolskiego został opracowany na podstawie art. 8 ust.1 pkt. 3 Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Raport został przeprowadzony zgodnie z zaleceniami metodycznymi wprowadzonymi przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w 2005 roku. W związku z wprowadzeniem nowej klasyfikacji zawodów i specjalności obowiązującej od dnia 1 lipca 2010 roku¹ w niniejszym raporcie nie wskazano porównań do poprzednich okresów sprawozdawczych. Wynika to z dokonania znacznych zmian w strukturze w stosunku do poprzednio obowiązującej klasyfikacji z 2007r. oraz wprowadzenia nowych zawodów i specjalności.

Podstawowym źródłem informacji wykorzystanym w opracowaniu były dane zawarte w załącznikach 2 i 3 do sprawozdania MPiPS-01 za I i II półrocze 2011 roku.

Analizą objęto:

- 10 wielkich grup zawodowych (kod 1-cyfrowy),
- 43 duże grupy zawodowe (kod 2-cyfrowy),
- 444 grupy elementarne (kod 4-cyfrowy),
- 2 360 zawodów i specjalności

określonych w „Klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy” wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. nr 82, z dnia 17 maja 2010r., poz. 728).

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jedną z podstawowych metod obserwacji i analizy rynku pracy. Niniejsze opracowanie zawiera analizę skali i struktury bezrobocia w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych ofert pracy. Bada także zawody wykazujące deficyt lub nadwyżkę pracowników oraz określa trendy zmian w odniesieniu do kierunków kształcenia w szkołach oraz szkoleń organizowanych przez urzędy pracy i inne instytucje szkoleniowe, tak aby wpływały w sposób korzystny na procesy zachodzące na rynku pracy.

Wyłonienie zawodów nadwyżkowych i deficytowych wśród zarejestrowanych bezrobotnych powinno pozwolić na wprowadzenie mechanizmów redukujących negatywne zjawiska na rynku pracy oraz formułowanie istotnych wniosków w stosunku do szkolenia

¹ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. nr 82, z dnia 17 maja 2010r., poz. 728)

osób bezrobotnych i procesu kształcenia zawodowego. Możliwe stanie się również ustalenie działań optymalizujących dostosowywanie kwalifikacji i umiejętności osób pozostających bez pracy, do wymagań i oczekiwań pracodawców.

1. Analiza bezrobocia w województwie wielkopolskim

1.1 Według grup zawodów

W końcu 2011r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy na terenie województwa wielkopolskiego wyniosła 134 954, w tym:

- 78 369 (tj. 58,1%) kobiet,
- 58 282 (tj. 43,2%) osoby długotrwale bezrobotne²,
- 32 431 (tj. 24,0%) osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy,
- 10 273 (tj. 7,3%) absolwentów.

W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku liczba bezrobotnych spadła o 0,2%. Wśród ogółu bezrobotnych 83% (tj. 111 966) posiada zawód (specjalność), pozostała grupa (tj. 22 988) to osoby bez kwalifikacji zawodowych. W odniesieniu do grudnia 2010r. populacja osób bez zawodu zmniejszyła się o 0,2%.

Z analizy bezrobocia wynika, że najwyższy odsetek osób bezrobotnych jest sklasyfikowany w poniżej wymienionych dużych grupach zawodowych:

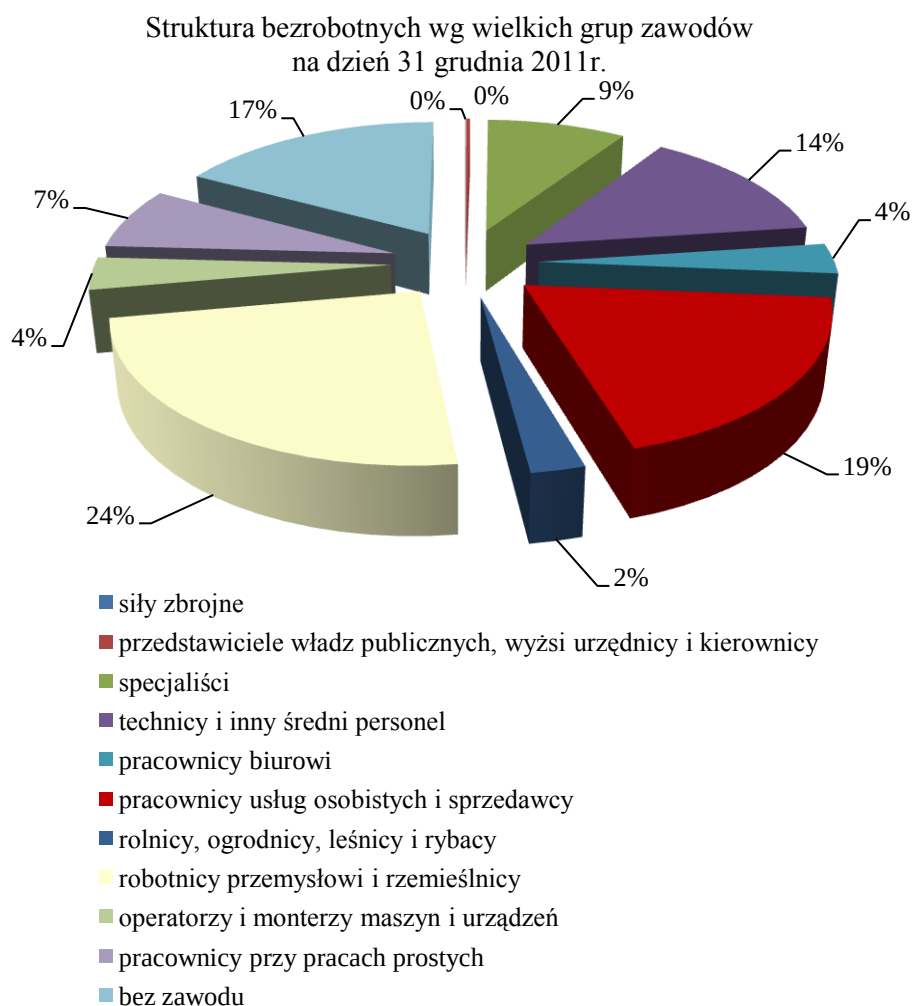
- sprzedawcy i pokrewni – 13,6%,
- robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 10,7%,
- robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 8,7%,
- pracownicy usług osobistych – 8,6%,
- średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 7,1% ,
- robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 6,6%.

Bezrobotni należący do 6 wymienionych powyżej grup stanowią ponad połowę wszystkich osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy.

² osoby bezrobotne pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodów w końcu 2011r.

10 wielkich grup zawodowych (kod 1-cyfrowy)	Liczba bezrobotnych w końcu roku		wzrost/spadek kol. 2/3	
	2011	2010	liczbowy	%
1	2	3	4	5
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	32 666	34 380	-1 714	-5,0
pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	25 841	24 046	1 795	7,5
bez zawodu	22 988	23 035	-47	-0,2
technicy i inny średni personel	18 354	19 096	-742	-3,9
specjaliści	12 113	12 112	1	0,0
pracownicy przy pracach prostych	9 582	9 050	532	5,9
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	5 001	5 111	-110	-2,2
pracownicy biurowi	4 686	4 682	4	0,1
rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	3 331	3 354	-23	-0,7
przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	367	281	86	30,6
siły zbrojne	25	25	0	0,0
ogółem	134 954	135 172	-218	-0,2

Dla zawodów zgrupowanych w czterocyfrowych grupach elementarnych najliczniej bezrobocie ukształtowało się wśród sprzedawców sklepowych tj. 12,9% ogółu bezrobotnych. Następnie dla osób z kwalifikacjami w zawodach:

- kucharze 3,8%,
- średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych 3,4%,
- ślusarze i pokrewni 2,8%,
- krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni 2,8%,
- mechanicy pojazdów samochodowych 2,7%,
- robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani 2,2%,
- piekarze, cukiernicy i pokrewni 2,0%,
- stolarze meblowi i pokrewni 2,0%.

Podobnie jak struktura bezrobocia ogółem kształtuje się struktura osób bezrobotnych **poprzednio pracujących i pozostających bez pracy powyżej 12 m-cy**. Do grup zawodów o najwyższym odsetku bezrobotnych w powyżej wymienionej kategorii należą:

- sprzedawcy sklepowi 15%,
- kucharze 3,7% ,
- krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni 3,3%,

w następnej kolejności średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych, ślusarze i pokrewni, robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani, mechanicy pojazdów samochodowych, gospodarze budynków, pracownicy obsługi biurowej oraz szwaczki, hafciarki i pokrewni.

W Wielkopolsce według stanu z końca grudnia ponad połowa **absolwentów** była sklasyfikowana w następujących grupach:

- sprzedawcy sklepowi 13,0%,
- kucharze 5,4%,
- średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych 5,1%,
- fryzjerzy 4,6%,
- mechanicy pojazdów samochodowych 3,7%,
- specjaliści do spraw administracji i rozwoju 2,8%,
- dietetycy i żywieniowcy 2,5%,
- wizytatorzy i specjaliści metod nauczania 2,3%,
- technicy wsparcia informatycznego i technicznego 2,3%,
- piekarze, cukiernicy i pokrewni 1,8%,

- stolarze meblowi i pokrewni 1,7%,
- filozofowie, historycy i politolodzy 1,7%,
- technicy rolnictwa i pokrewni 1,7%,
- ekonomiści 1,6%,
- malarze i pokrewni 1,5%.

1.2 Według zawodów

Na koniec 2011 roku najliczniejszą grupę 17% (tj. 22 988 osób) ogółu bezrobotnych stanowiły osoby nie posiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego doświadczenia (kategoria bez zawodu).

Wśród pozostałej grupy osób najwięcej w rejestrach powiatowych urzędów pracy było sprzedawców 12 970 osób, następnie techników ekonomistów 3 564 osoby, krawców 2 984 osoby, ślusarzy 2 953 osoby, kucharzy 2 652 osoby, murarzy 2 141 osób, robotników gospodarczych 1 838 osób, szwaczek 1 712 osób, robotników pomocniczych w przemyśle przetwórczym 1 673 osoby, fryzjerów 1 628 osób, kucharzy małej gastronomii 1 592 osoby, techników prac biurowych 1 500 osób, robotników budowlanych 1 468 osób, techników mechaników 1 416 osób, techników rolników 1 382 osoby, techników handlowców 1 329 osób, stolarzy 1 323 osoby oraz techników żywienia i gospodarstwa domowego 1 303 osoby.

Osoby w ww. 19 zawodach łącznie z osobami bez kwalifikacji stanowiły w Wielkopolsce połowę populacji bezrobotnych.

Wśród najliczniej występujących zawodów są takie, dla których odnotowano wysoki wzrost bezrobocia w odniesieniu do 2010r. Pogorszenie sytuacji na rynku pracy dotyczyło fryzjerów (24,0% więcej bezrobotnych niż w 2010r.), kucharzy małej gastronomii (14,2% więcej), sprzedawców (9,7% więcej), cukierników (6,3% więcej) oraz mechaników pojazdów samochodowych (5,6% więcej).

W urzędach pracy najliczniejszą grupę **kobiet** stanowiły osoby z zawodem sprzedawca, technik ekonomista, krawiec, kucharz, szwaczka, fryzjer, technik prac biurowych oraz technik handlowiec.

W Wielkopolsce w badanym okresie 7,6% ogółu bezrobotnych stanowili **absolwenci** szkół ponadgimnazjalnych. Wśród nich ponad 30% to osoby bez zawodu. Absolwenci, którzy ukończyli edukację i posiadają kwalifikacje do wykonywania zawodu najczęściej występowali w zawodach: sprzedawca 824 osoby, technik ekonomista 328 osób, kucharz małej gastronomii 308 osób, fryzjer 302 osoby, mechanik pojazdów samochodowych 233 osoby, technik żywienia i gospodarstwa domowego 171 osób.

Ponad 60% tj. 6 310 absolwentów rejestrujących się w urzędach pracy to kobiety, 30% z nich nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu.

Bezrobotni absolwenci szkół w Wielkopolsce w latach 2010-2011
– zmiany w najliczniej występujących zawodach

Zawód	Liczba bezrobotnych absolwentów 2011r.	% udział w ogóle absolwentów		kol. 3-4
		2011	2010	
1	2	3	4	5
Ogółem	10 273	100,0	100,0	-
Sprzedawca	824	8,0	6,8	1,2
Technik ekonomista	328	3,2	4,0	-0,8
Kucharz małej gastronomii	308	3,0	3,1	-0,1
Fryzjer	302	2,9	2,3	0,6
Mechanik pojazdów samochodowych	233	2,3	2,1	0,2
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	171	1,7	2,0	-0,3
Technik informatyk	163	1,6	1,7	-0,1
Pedagog	162	1,6	1,0	0,6
Stolarz	115	1,1	1,0	0,1
Ekonomista	113	1,1	1,2	-0,1
Malarz - tapeciarz	105	1,0	0,9	0,1
Technik handlowiec	102	1,0	1,7	-0,7
Technik hotelarstwa	91	0,9	1,0	-0,1
Fizjoterapeuta	89	0,9	0,8	0,1
Cukiernik	86	0,8	0,9	-0,1
Ślusarz	82	0,8	0,9	-0,1

W całej populacji bezrobotnych zamieszkałych na terenie województwa wielkopolskiego na koniec 2011 roku 24% (tj. 32 431) stanowiły **osoby bezrobotne poprzednio pracujące, pozostające bez pracy dłużej niż 12 miesięcy**. W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego grupa ta wzrosła o 5 339 osób, tj. 19,7%. Niespełna 8% z tej grupy nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych, 12,7% (4 113 osób, w tym 3 905 kobiet) to osoby przygotowane do wykonywania zawodu sprzedawcy. Następne zawody, które pojawiają się w tej kategorii jako najliczniej występujące na koniec 2011 roku to: krawiec 950 osób (w tym 934 kobiety), technik ekonomista 896 osób (w tym 834 kobiety), ślusarz 820 osób (w tym 100 kobiet), kucharz 754 osoby (w tym 693 kobiety), robotnik gospodarczy 646 osób, szwaczka 582 osoby, technik prac biurowych 579 osób, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym 571 osób oraz murarz 477 osób.

Pełen wykaz omówionych kategorii bezrobotnych według stanu z 31 grudnia 2011r. prezentowany jest w tabeli jako załącznik 1.

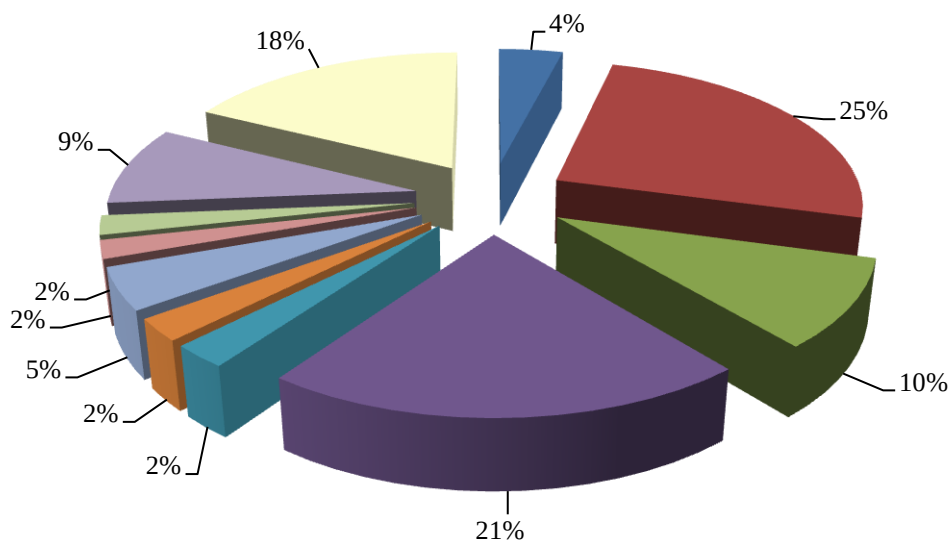
1.3 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy według PKD 2007 w województwie wielkopolskim w 2011r.

Analiza bezrobotnych zgodnie z rodzajem działalności ostatniego miejsca pracy wykazała, że w końcu 2011r. w urzędach pracy największy odsetek stanowiły osoby zatrudnione wcześniej w branżach:

- przetwórstwo przemysłowe – 25,8%,
- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 21,1%,
- budownictwo – 8,6%,
- pozostała działalność usługowa – 8,3%,
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne – 5,3%.

Stanowili oni ponad 69% wszystkich osób, które zarejestrowane były w wielkopolskich urzędach pracy w końcu grudnia 2011r.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych według ostatniego miejsca pracy w końcu grudnia 2011r.

- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
- przetwórstwo przemysłowe
- budownictwo
- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
- działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- transport i gospodarka magazynowa
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
- edukacja
- opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- pozostała działalność usługowa
- pozostałe

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych według ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

Sekcja PKD	Liczba bezrobotnych w końcu grudnia 2011r.	Liczba ofert pracy zgłoszonych w 2011 r.
1	2	3
Przetwórstwo przemysłowe	29 222	12 526
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	23 896	9 949
Budownictwo	9 793	8 935
Pozostała działalność usługowa	9 436	1 622
Działalność nie zidentyfikowana	8 380	0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5 949	4 588
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5 509	1 258
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	4 551	8 277
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3 018	1 921
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2 746	1 483
Transport i gospodarka magazynowa	2 431	3 214
Edukacja	2 221	1 485
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 884	2 096
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 048	1 380
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	896	703
Informacja i komunikacja	703	652
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	652	451
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	570	525
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	176	90
Górnictwo i wydobywanie	149	64
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	56	21
Organizacje i zespoły eksterytorialne	16	1
Ogółem	113 302	61 241

Jednocześnie w tym samym okresie pracodawcy zgłosili największe zapotrzebowanie na pracowników do wykonywania pracy w tych samych sektorach. Z 61 241 ofert jakie napłynęły w 2011r. 20,5% pochodziło z sektora przetwórstwo przemysłowe, 16,2% z sektora handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, 14,6% ofert napłynęło z budownictwa. Znaczący udział w zatrudnieniu miał także sektor działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, z którego do urzędów pracy zgłoszonych zostało 13,5% ofert.

2. Nowe rejestracje osób bezrobotnych

2.1 Napływ według zawodów

W 2011 roku do powiatowych urzędów pracy w Wielkopolsce zgłosiło się 202 369 osób, w tym 104 420 kobiet. Spośród nowo zarejestrowanych 27 297 osób tj. 13,5% to absolwenci szkół.

Ponad 19% (tj. 39 178 osób) ze wszystkich osób nowo zarejestrowanych nie posiadało żadnych kwalifikacji zawodowych, z czego ponad połowa to kobiety.

Najliczniej rejestrowali się sprzedawcy 16 453 osoby, technicy ekonomiści 5 147 osób, ślusarze 4 421 osób, krawcy 3 502 osoby, kucharze 3 408 osób, murarze 3 372 osoby, stolarze 2 543 osoby, technicy mechanicy 2 337 osób, robotnicy budowlani 2 329 osób, fryzjerzy 2 301 osób, szwaczki 2 272 osoby, kucharze małej gastronomii 2 199 osób, mechanicy pojazdów samochodowych 2 196 osób oraz robotnicy pomocniczy w przemyśle przetwórczym 2 156 osób.

Rejestrujące się **kobiety** głównie posiadały kwalifikacje uprawniające do wykonywania zawodu: sprzedawcy 14 676 osób, technika ekonomisty 4 286 osób, krawca 3 428 osób, kucharza 2 336 osób, szwaczki 2 263 osób, fryzjera 2 235 osób, technika handlowca 1 585 osób, technika prac biurowych 1 552 osoby oraz technika żywienia i gospodarstwa domowego 1 511 osób.

Sytuacja **absolwentów** w 2011r. przedstawiała się następująco:

- liczna grupa osób bez zawodu – 32,5% (w tym 61,7% kobiet),
- najczęściej rejestrowały się osoby z zawodem: sprzedawca, technik ekonomista, kucharz małej gastronomii, fryzjer, mechanik pojazdów samochodowych, pedagog, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik informatyk, ekonomista, technik handlowiec, pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji, stolarz, politolog, specjalista administracji publicznej.

2.2 Napływ według grup zawodów

Z analizy struktury napływu osób bezrobotnych według dużych grup zawodowych wynika, że najliczniejszą grupę tworzyli sprzedawcy i pokrewni 12,2%. Następnie uplasowały się kategorie zawodowe: robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni 10,5%, robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni 9,3%, pracownicy usług osobistych 7,8%, średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych 7,4%, oraz robotnicy budowlani i pokrewni 7,1%.

Kobiety rejestrowały się najczęściej w grupach zawodowych: sprzedawcy i pokrewni 20,9%, pracownicy usług osobistych 10,6%, robotnicy w przetwórstwie spożywczym,

obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni 10,3%, średni personel ds. biznesu i administracji 8,0% oraz średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych 5,5%.

Poniżej zamieszczono grupy, w których najliczniej rejestrowali się **absolwenci** szkół:

- sprzedawcy i pokrewni – 11,1%,
- pracownicy usług osobistych – 9,2%,
- specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury – 8,3%,
- średni personel do spraw biznesu i administracji 7,6%,
- specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania – 7,6%,
- specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych – 7,2%.

3. Oferty pracy

3.1 Analiza ofert pracy

Największe zapotrzebowanie na rynku pracy, według ofert pracy, które napłynęły do powiatowych urzędów pracy w 2011r. wystąpiło na: robotników gospodarczych 3 588 ofert, sprzedawców 3 499 ofert, robotników budowlanych 2 127 ofert, kierowców samochodu ciężarowego 2 009 ofert, techników prac biurowych 1 773 oferty, murarzy 1 598 ofert, szwaczki 1 139 ofert, pozostałych pracowników obsługi biurowej 1 064 oferty, pozostałych robotników przy pracach prostych w przemyśle 1 064 oferty, przedstawicieli handlowych 990 ofert, magazynierów 945 ofert, sprzątaczk biurowe 943 oferty, ślusarzy 889 ofert i pakowaczy 851 ofert.

Analizując zgłoszenia ofert pracy pod kątem 43 dużych grup zawodowych największe zapotrzebowanie wystąpiło na zawody zagregowane w 6 wymienionych poniżej grupach:

- sprzedawcy i pokrewni – 10,6%,
- robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 10%,
- pracownicy usług osobistych – 9,2%,
- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 9,2%,
- robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 9,1%,
- robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 7,5%.

3.2 Szansa uzyskania oferty w zawodzie w województwie wielkopolskim

Do wyliczenia wskaźnika szansy uzyskania oferty w zawodzie k zastosowano poniższy wzór:

$$W_{s,I}^k = \frac{\overline{PO}_I^k}{\overline{PB}_I^k}$$

gdzie:

$\overline{PO}_I^k$ - średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w 2011r., będąca w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, obliczana według wzoru:

$$\overline{PO}_I^k = \frac{PO_{t-1}^k + O_I^k}{12}$$

przy czym

PO_{t-1}^k - liczba ofert pracy w zawodzie k , będąca do dyspozycji powiatowego urzędu pracy w końcu poprzedniego roku ($t-1$),

O_I^k - liczba ofert pracy w zawodzie k , zgłoszona do powiatowego urzędu pracy w danym roku,

oraz

$\overline{PB}_I^k$ - średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w zawodzie k w roku obliczany metodą uproszczoną według wzoru:

$$\overline{PB}_I^k = \frac{PB_{t-1}^k + PB_I^k}{2}$$

przy czym:

PB_{t-1}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu poprzedniego roku,

PB_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu danego roku.

Wskaźnik szansy uzyskania oferty określa stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie do średniego miesięcznego bezrobocia w tym zawodzie.

Grupy zawodowe o najwyższym poziomie wskaźnika w województwie:

- sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach – 0,28,
- pracownicy usług ochrony – 0,22,
- kierownicy ds. produkcji i usług – 0,22,
- kierowcy i operatorzy pojazdów – 0,15,
- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie – 0,15,
- sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni – 0,13,
- ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych – 0,12,
- kierownicy ds. zarządzania i handlu – 0,11,

- pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki – 0,10.

Najtrudniej w województwie wielkopolskim przedstawia się sytuacja w grupach zawodowych:

- oficerowie sił zbrojnych,
- rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury,
- średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych,
- rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni,
- rolnicy produkcji towarowej,
- średni personel ds. zdrowia,
- żołnierze szeregowi,
- technicy informatycy,

dla których zapotrzebowanie na pracowników było znikome w stosunku do zarejestrowanych w zawodach przyporządkowanych danej grupie bezrobotnych. W wymienionych grupach poziom wskaźnika uzyskania oferty pracy wyniósł 0,09.

Szczegółowe wskaźniki dla elementarnych grup zawodowych przedstawiono w tabeli jako załącznik 4.

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie wielkopolskim

4.1 Zawody deficytowe w województwie wielkopolskim

Poprzez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Do obliczenia średniej miesięcznej nadwyżki (deficytu) podaży siły roboczej w zawodzie k zastosowano poniższy wzór:

$$\bar{N}_I^k = \bar{B}_I^k - \bar{O}_I^k$$

gdzie:

$\bar{B}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w danym roku,

$\bar{O}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w danym roku.

Jak wynika z rozkładu danych statystycznych zawody deficytowe w 2011r. kształtowały się w sposób następujący: największa różnica pomiędzy średnią liczbą zgłaszanych ofert, a średnią liczbą osób bezrobotnych posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe, wystąpiła w przypadku zawodu **robotnik gospodarczy**. Średnio

miesięcznie zgłoszono do urzędów pracy 299 ofert, natomiast w tym czasie rejestrowało się średnio miesięcznie 178 osób. Następnym zawodem w województwie, w którym występuje niedobór bezrobotnych w stosunku do zgłaszanych ofert pracy jest **kierowca samochodu ciężarowego**. Miesięcznie, na średnio 167 zgłoszonych ofert przypadły 64 osoby. Znaczący deficyt występuje w zawodzie **pracownik ochrony fizycznej bez licencji, konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej, spawacz metodą MAG, przedstawiciel handlowy, kierowca ciągnika siodłowego, telemarketer, rozbieracz wykrawacz, opiekun osoby starszej**.

Szczegółowe dane dotyczące wybranych zawodów o najwyższym wskaźniku deficytu zamieszczono w załączniku 2.

Średni miesięczny deficyt podaży siły roboczej w 2011r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średni miesięczny deficyt podaży siły roboczej	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Liczba ofert pracy	Liczba bezrobotnych według stanu w końcu grudnia 2011r.
	1	2	3	4	5	6	7
1	"515303"	Robotnik gospodarczy	-120,7	299,0	178,3	3 588	1 838
2	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	-103,2	167,4	64,3	2 009	464
3	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	-45,3	60,3	14,9	723	111
4	"524302"	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	-43,6	45,6	2,0	547	13
5	"721204"	Spawacz metodą MAG	-42,8	45,7	2,9	548	19
6	"332203"	Przedstawiciel handlowy	-41,5	82,5	41,0	990	298
7	"833202"	Kierowca ciągnika siodłowego	-35,0	37,2	2,2	446	25
8	"524404"	Telemarketer	-28,3	55,8	27,5	669	179
9	"751104"	Rozbieracz - wykrawacz	-22,0	40,0	18,0	480	129
10	"341202"	Opiekun osoby starszej	-21,3	23,9	2,7	287	16
11	"711601"	Brukarz	-20,3	38,0	17,8	456	127
12	"711404"	Zbrojarz	-16,7	24,5	7,8	294	43
13	"524902"	Doradca klienta	-16,4	30,1	13,7	361	70
14	"241202"	Doradca finansowy	-15,0	19,0	4,0	228	40
15	"333105"	Spedytor	-14,5	15,8	1,3	190	6
16	"711501"	Cieśla	-14,4	21,8	7,3	261	172
17	"332101"	Agent ubezpieczeniowy	-13,4	17,3	3,9	208	29
18	"712101"	Dekarz	-13,3	44,0	30,8	528	213
19	"811104"	Operator koparki	-12,8	15,4	2,7	185	14
20	"712202"	Głazurnik	-11,8	13,0	1,3	156	9

4.2 Zawody nadwyżkowe w województwie wielkopolskim

Zawody, w których liczba zarejestrowanych bezrobotnych jest wyższa od liczby ofert pracy to zawody nadwyżkowe. Największa dysproporcja pomiędzy wymienionymi zmiennymi występuje w kategorii „bez zawodu”. Średnio miesięcznie rejestrowały się 3 264 osoby bezrobotne nie posiadające kwalifikacji do wykonywania zawodu. Osoby z tej grupy miały w badanym roku do wykorzystania zaledwie średnio w miesiącu 61 ofert pracy.

Do zawodów nadwyżkowych należą w szczególności:

- sprzedawca (więcej zarejestrowanych o 1 079 osób od przyjętych ofert),
- technik ekonomista (średnia miesięczna nadwyżka 426),
- ślusarz (średnia miesięczna nadwyżka 294),
- krawiec (średnia miesięczna nadwyżka 254),
- kucharz (średnia miesięczna nadwyżka 232),
- technik mechanik (średnia miesięczna nadwyżka 189).

Średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej w 2011r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Liczba ofert pracy	Liczba bezrobotnych według stanu w końcu grudnia 2011r.
	1	2	3	4	5	6	7
1	"000000"	Bez zawodu	3 203,1	61,8	3 264,8	741	22 988
2	"522301"	Sprzedawca	1 079,5	291,6	1 371,1	3 499	12 970
3	"331403"	Technik ekonomista	426,3	2,7	428,9	32	3 564
4	"722204"	Ślusarz	294,3	74,1	368,4	889	2 953
5	"753105"	Krawiec	254,8	37,1	291,8	445	2 984
6	"512001"	Kucharz	232,3	51,7	284,0	620	2 652
7	"311504"	Technik mechanik	189,8	4,9	194,8	59	1 416
8	"512002"	Kucharz małej gastronomii	175,9	7,3	183,3	88	1 592
9	"514101"	Fryzjer	165,3	26,5	191,8	318	1 628
10	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	162,3	0,2	162,5	2	1 303
11	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych	161,8	21,2	183,0	254	1 230
12	"752205"	Stolarz	152,8	59,2	211,9	710	1 323
13	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	150,9	17,1	168,0	205	1 240
14	"711202"	Murarz	147,8	133,2	281,0	1 598	2 141
15	"263102"	Ekonomista	143,8	3,1	146,9	37	1 104
16	"522305"	Technik handlowiec	140,8	22,8	163,6	274	1 329
17	"314207"	Technik rolnik	139,9	1,8	141,8	22	1 382
18	"751201"	Cukiernik	138,2	9,8	147,9	117	1 250
19	"751204"	Piekarz	131,2	12,6	143,8	151	989
20	"932911"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	124,6	55,1	179,7	661	1 673

Szczegółowe dane dotyczące wybranych zawodów o najwyższym wskaźniku nadwyżki zamieszczono w załączniku 3.

4.3 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu).

Do obliczenia wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k zastosowano wzór:

$$W_{n,I}^k = \frac{\overline{O}_I^k}{\overline{B}_I^k}$$

gdzie:

$\overline{O}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w roku,

$\overline{B}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w roku.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe.

Przeprowadzając analizę zawodów deficytowych w województwie wielkopolskim w oparciu o dane z 2011r. według wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu (stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych) odnotowano 429 zawodów deficytowych, z czego 131 przyjmuje maksymalną wartość wskaźnika (brak zarejestrowanych bezrobotnych), 1 386 zawodów nadwyżkowych oraz 97 zawodów zrównoważonych.

Zawód zrównoważony to zawód, w którym występuje równowaga pomiędzy liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie, a liczbą pojawiających się ofert pracy. Bilans pomiędzy liczbą zgłaszanych ofert pracy w ściśle określonym zawodzie, a napływem bezrobotnych osób posiadających sprecyzowane kwalifikacje zawodowe jest równy lub pozostaje niewielką wartością.

Analizując dane w odniesieniu do 42 dużych grup zawodowych w województwie wielkopolskim zjawisko deficytu siły roboczej wystąpiło w przypadku grup:

- sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach – 1,59,
- pracownicy usług ochrony – 1,58,
- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie – 1,17,
- kierowcy i operatorzy pojazdów – 1,17,
- sekretarki, operatorzy maszyn biurowych i pokrewni – 1,13.

Równowagę na rynku pracy zachowały dwie grupy zawodowe, tj. kierownicy do spraw produkcji i usług oraz ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych. Pozostałe 35 grup charakteryzuje nadwyżka siły roboczej.

Szczegółowe wskaźniki intensywności nadwyżki i deficytu zawodów przedstawiono w tabeli jako załącznik 2 i 3.

5. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie w Wielkopolsce

Do wyliczenia wskaźnika długotrwałego bezrobocia w zawodzie k zastosowano poniższy wzór:

$$W_{d,I}^k = \frac{B_{d,I}^k}{B_I^k} 100\%$$

gdzie:

$B_{d,I}^k$ - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k , pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w danym roku,

B_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu w danym roku.

W województwie wielkopolskim – według danych statystycznych – zagrożeniem długotrwałego bezrobocia są objęte zawody sklasyfikowane w grupie:

- pracownicy opieki osobistej i pokrewni,
- pomoce domowe i sprzątaczkę,
- rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni,
- pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki,
- sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni,
- ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych,
- rolnicy produkcji towarowej,
- rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- leśnicy i rybacy,
- przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni.

W wymienionych powyżej grupach zawodowych wskaźnik był najwyższy i osiągał wielkość od 0,3. Najniższy wskaźnik charakteryzował następujące grupy: sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach, oficerowie sił zbrojnych, żołnierze szeregowi, technicy informatycy, kierownicy ds. zarządzania i handlu, specjaliści ds. zdrowia, specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury, specjaliści nauk fizycznych,

matematycznych i technicznych, specjaliści ds. technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania.

Szczegółowe wskaźniki dla elementarnych grup zawodowych przedstawiono w tabeli jako załącznik 4.

6. Wnioski

1. W końcu 2011r. bezrobocie w Wielkopolsce kształtowało się na poziomie 134 954 osób i było to mniej o 0,2% niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Prawie 60% bezrobotnych to kobiety, osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 43% populacji klientów urzędów pracy.
2. Najliczniej bezrobocie wystąpiło w grupach „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”, „pracownicy usług osobistych i sprzedawcy” oraz „technicy i inny średni personel”.
3. W Wielkopolsce 17% osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy nie posiadało kwalifikacji do wykonywania pracy zawodowej. W trudnej sytuacji są absolwenci szkół widniejący w rejestrach, wśród tej populacji 30% to osoby bez zawodu.
4. Połowa populacji bezrobotnych w Wielkopolsce posiadała kwalifikacje do wykonywania jedynie 18 zawodów lub znajdowała się w grupie bez kwalifikacji zawodowych. W urzędach pracy najwięcej było sprzedawców, techników ekonomistów, krawców, ślusarzy, kucharzy, murarzy i robotników gospodarczych. Wysoki poziom bezrobocia wystąpił również w zawodach technik prac biurowych, technik mechanik, technik rolnik i technik handlowiec. Większość osób zarejestrowanych w wymienionych zawodach cechował również długi okres pozostawania bez zatrudnienia.
5. Największy deficyt podaży siły roboczej wystąpił w Wielkopolsce na robotników gospodarczych, kierowców samochodu ciężarowego, pracowników ochrony fizycznej bez licencji, konsultantów/agentów sprzedaży bezpośredniej, spawaczy metodą MAG, przedstawicieli handlowych, kierowców ciągnika siodłowego oraz telemarketerów.
6. Wielkopolscy pracodawcy w I półroczu 2011r. w urzędach pracy najczęściej poszukiwali robotników gospodarczych, sprzedawców, robotników budowlanych, kierowców samochodu ciężarowego, techników prac biurowych oraz murarzy. Niewiele ofert wpłynęło dla techników żywienia i gospodarstwa domowego, techników rolników oraz ekonomistów licznie zarejestrowanych w PUP.

Monitoring
zawodów deficytowych i nadwyżkowych
w Wielkopolsce za 2011 rok
Część prognostyczna

Wstęp

Niniejszy dokument stanowi uzupełnienie do monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych realizowanego w dwóch etapach. Pierwszy etap polegał na opracowaniu części diagnostycznej na podstawie danych statystycznych zawartych w załącznikach 2 i 3 do sprawozdania MPiPS-01 za 2011 rok.

Drugi etap stanowi uzupełnienie raportu o część prognostyczną, którą Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu sporządził w oparciu o:

- dane statystyczne pochodzące z badania popytu na pracę, udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny,
- przygotowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu raport pt. „Ocena sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego rocznik 2010/2011 na rynku pracy”. Dokument ten w pełnej wersji dostępny jest na stronie internetowej WUP w Poznaniu.

1. Badanie popytu na pracę w 2011 roku

1.1 Koncepcja i metoda realizacji badania³

Celem badania popytu na pracę było uzyskanie informacji na temat popytu zrealizowanego

i niezrealizowanego, czyli osób pracujących oraz wolnych i nowo utworzonych miejsc pracy.

Badanie popytu na pracę przeprowadzane jest metodą reprezentacyjną i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie zatrudnionych jednej lub więcej osób. Umożliwia ona uogólnianie wyników badania na populację generalną. Próba do badania losowana była oddzielnie dla jednostek dużych i średnich oraz dla jednostek małych. Odrębne rozwiązanie dla jednostek małych motywowane jest nieco innym celem badania dla tej części badanej zbiorowości. W odniesieniu do jednostek dużych i średnich jako cel badania przyjęto uzyskanie informacji dla poszczególnych rodzajów działalności (sekcji PKD) wg województw.

Podstawowe definicje

Rynek pracy charakteryzują dwa wzajemnie nakładające się segmenty: *podaż siły roboczej i popyt na pracę*.

Sila robocza – jest to określona liczba ludności zainteresowana i gotowa wykonywać pracę.

Popyt na pracę – jest to liczba miejsc pracy, które oferuje gospodarka w określonych warunkach społeczno-ekonomicznych.

Przez **popyt na pracę** rozumiemy:

- 1) zagospodarowane miejsca pracy, określane aktualną liczbą pracujących,
- 2) wolne miejsca pracy.

Wolne miejsca pracy – to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nie obsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy – to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu badania przy uwzględnieniu podmiotów klasyfikowanych według kryterium liczby pracujących i obejmują podmioty o liczbie pracujących:

³ Główny Urząd Statystyczny, „Popyt na pracę w 2011 roku.”

- do 9 osób – jednostki małe,
- 10 do 49 osób – jednostki średnie,
- powyżej 49 osób – jednostki duże.

Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw:

- handel i naprawy – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do urządzeń klimatyzacyjnych,
- administracja publiczna – administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne,
- dostawa wody - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją.

1.2 Osoby pracujące

W województwie wielkopolskim w końcu 2011 roku w rejestrze REGON widniały 376 483 podmioty gospodarki narodowej⁴, z czego 355 976 tj. 94,6% to firmy jednoosobowe oraz małe, zatrudniające do 9 pracowników. Wśród ogółu podmiotów gospodarczych 289 631 tj. 77% to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W porównaniu ze stanem z końca 2010r. liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej wzrosła o 0,3%.

W przedsiębiorstwach objętych badaniem popytu na pracę liczba pracujących w końcu 2011 roku wynosiła 1 098 131 osób, z tego 75,0% tj. 823 842 osoby to pracownicy sektora prywatnego. Niemal 56% ogółu pracujących było zatrudnionych w jednostkach dużych, zatrudniających co najmniej 50 osób.

Z ogółu przedsiębiorstw należących do sektora prywatnego największe zatrudnienie (łącznie 73%) wygenerowały firmy prowadzące działalność w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe 36,0%, handel i naprawy 32,2% oraz budownictwo 9,2%. W sektorze publicznym ponad 70% zatrudnienia generuje edukacja 41,8%, opieka zdrowotna i pomoc społeczna 16,4% oraz administracja publiczna 14,4%.

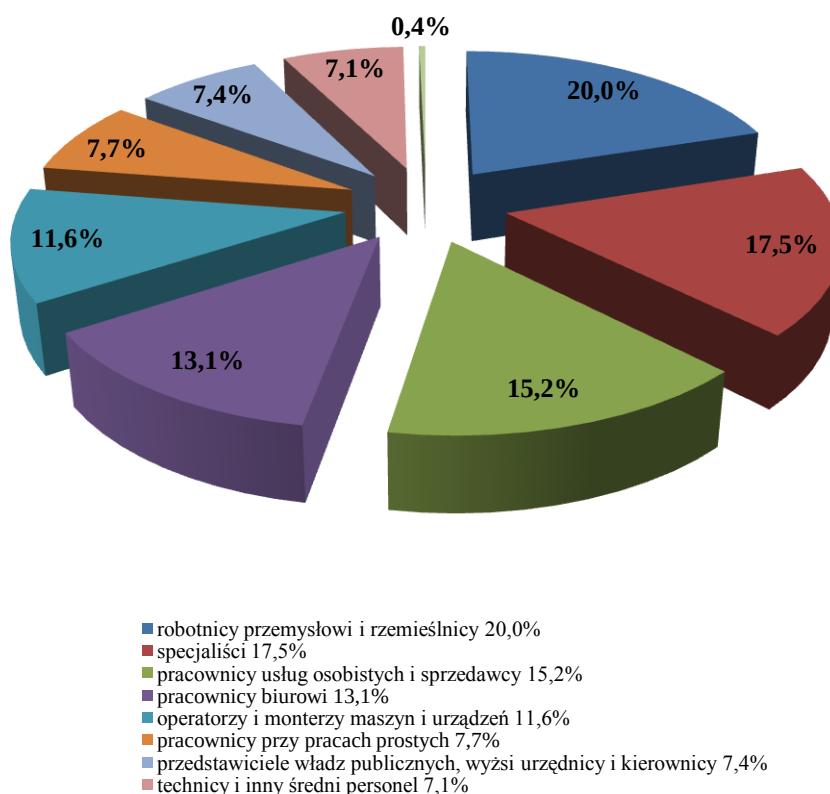
Najmniej Wielkopolan, niewiele ponad 3%, zatrudnionych jest w sekcjach: górnictwo i wydobywanie, pozostała działalność usługowa, działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją oraz dostawa wody.

⁴ Podmioty gospodarki narodowej bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

Gospodarka regionu, w tym kształtujący ją przedsiębiorcy, przekłada się na występujące zapotrzebowanie na określone zawody oraz strukturę zatrudnienia. Ponad połowa zatrudnionych w Wielkopolsce pracowników to:

- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy 219 879 osób tj. 20,0% (wobec 206 833 osób w analogicznym okresie roku poprzedniego),
- specjaliści 192 128 osób tj. 17,5% (wobec 196 594 osób w analogicznym okresie roku poprzedniego),
- pracownicy usług osobistych i sprzedawcy 167 153 osoby tj. 15,2%.

Wykres 1. Struktura osób pracujących w Wielkopolsce wg wielkich grup zawodowych w końcu 2011r

Na 1 098 131 osób zatrudnionych w Wielkopolskich przedsiębiorstwach działających w obszarze 19 sekcji PKD ponad 60% pracuje w trzech z nich, tj.:

- w przetwórstwie przemysłowym 302 124 osoby tj. 27,5%,
- w handlu i naprawach 265 417 osób tj. 24,2%,
- w edukacji 119 040 osób tj. 10,8%.

Ponad połowa pracowników jest zatrudniona w firmach dużych, zatrudniających co najmniej 50 osób.

Tabela 1. Osoby pracujące w Wielkopolsce w końcu 2011 roku

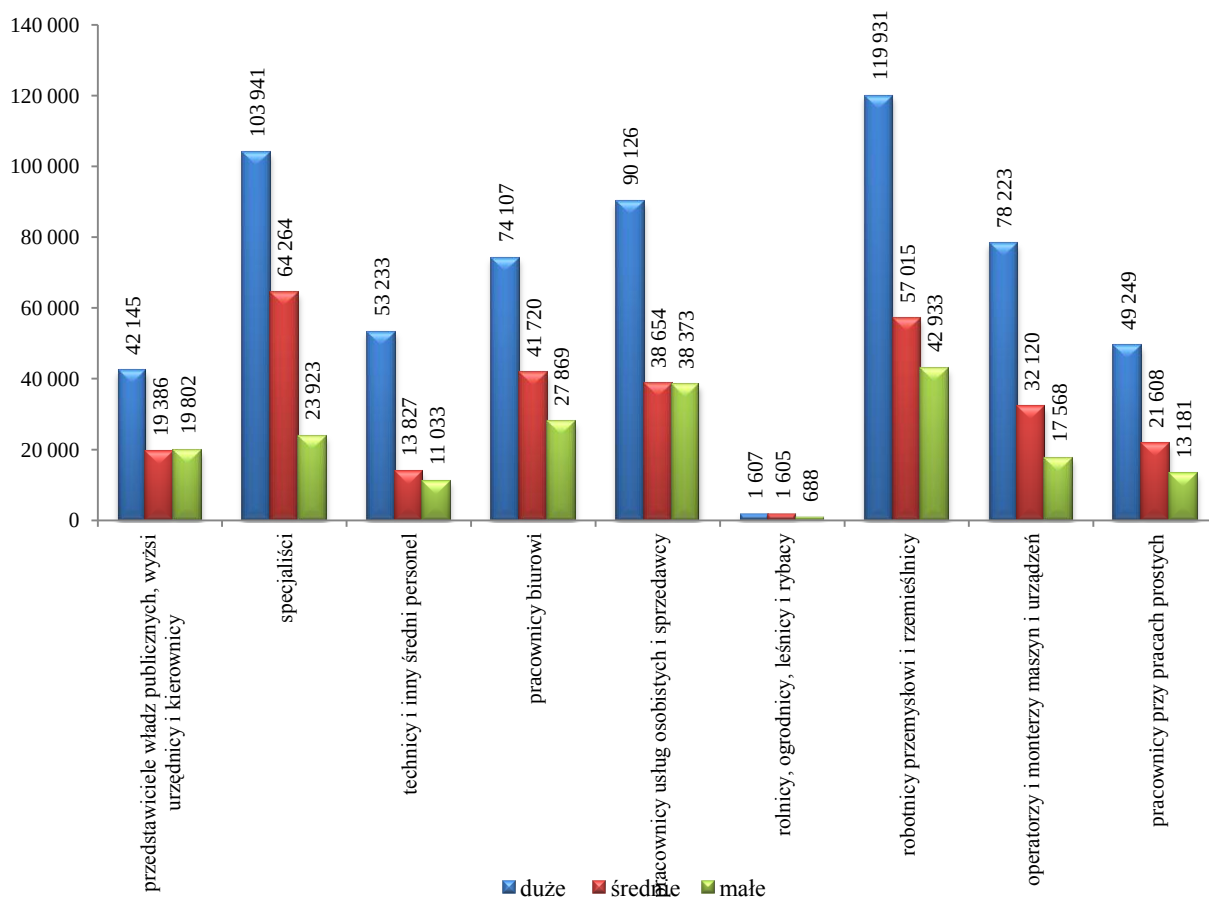
Wyszczególnienie	Liczba osób pracujących w końcu 2011r.						% udział w ogóle				
	ogółem	w tym:					z sektora		jednostki wg wielkości		
		z sektora		jednostki wg wielkości							
		publicznego	prywatnego	duże	średnie	małe	publicznego	prywatnego	duże	średnie	małe
Przetwórstwo przemysłowe	302 124	5 474	296 650	213 754	59 838	28 532	1,8	98,2	70,8	19,8	9,4
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	265 417	337	265 080	132 950	72 839	59 628	0,1	99,9	50,1	27,4	22,5
Edukacja	119 040	114 659	4 381	45 890	63 633	9 517	96,3	3,7	38,6	53,5	8,0
Budownictwo	77 848	1 649	76 199	22 511	26 094	29 243	2,1	97,9	28,9	33,5	37,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	56 498	44 892	11 606	40 179	9 040	7 279	79,5	20,5	71,1	16,0	12,9
Transport i gospodarka magazynowa	56 422	12 462	43 960	33 207	11 074	12 141	22,1	77,9	58,9	19,6	21,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	39 686	39 626	60	31 803	7 456	427	99,8	0,2	80,1	18,8	1,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	28 774	5 814	22 960	8 290	7 307	13 177	20,2	79,8	28,8	25,4	45,8
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	26 770	1 388	25 382	15 863	3 091	7 816	5,2	94,8	59,3	11,5	29,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	17 049	3 460	13 589	13 965	1 389	1 695	20,3	79,7	81,9	8,1	9,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	17 047	5 515	11 532	9 089	5 679	2 279	32,4	67,6	53,3	33,3	13,4
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	16 735	1 448	15 287	2 774	5 809	8 152	8,7	91,3	16,6	34,7	48,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do urządzeń klimatyzacyjnych	13 364	10 260	3 104	12 477	689	198	76,8	23,2	93,4	5,2	1,5
Informacja i komunikacja	12 087	277	11 810	5 478	3 187	3 422	2,3	97,7	45,3	26,4	28,3
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	12 009	2 629	9 380	5 718	3 056	3 235	21,9	78,1	47,6	25,4	26,9
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	11 403	7 908	3 495	5 735	4 423	1 245	69,4	30,6	50,3	38,8	10,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9 704	9 247	457	3 562	3 951	2 191	95,3	4,7	36,7	40,7	22,6
Pozostała działalność usługowa	8 280	216	8 064	1 983	1 425	4 872	2,6	97,4	23,9	17,2	58,8
Górnictwo i wydobywanie	7 874	7 028	846	7 334	219	321	89,3	10,7	93,1	2,8	4,1
Ogółem województwo	1 098 131	274 289	823 842	612 562	290 199	195 370	25,0	75,0	55,8	26,4	17,8

Z danych GUS wynika, że w województwie wielkopolskim zatrudnienie generują przede wszystkim duże firmy, w większości dające pracę robotnikom przemysłowym i rzemieślnikom, specjalistom a także pracownikom usług osobistych i sprzedawcom, operatorom maszyn i urządzeń oraz pracownikom biurowym.

W regionie niemal 18% wszystkich zatrudnionych pracuje w małych przedsiębiorstwach (zatrudnienie do 9 osób) głównie działających w branżach: pozostała

działalność usługowa, działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

Wykres 2. Liczba osób pracujących w Wielkopolsce wg wielkich grup zawodowych z uwzględnieniem małych, średnich i dużych przedsiębiorstw - stan w końcu 2011r.

1.3 Wolne miejsca pracy

Zgodnie z danymi uzyskanymi w wyniku badania popytu na pracę w końcu 2011 roku, wielkopolskie przedsiębiorstwa dysponowały o ponad 40% mniejszą niż przed rokiem ilością niewykorzystanych miejsc pracy (6 643 wakatów w 2010r., 3 908 wakatów w 2011r.).

Najwięcej wolnych stanowisk zarejestrowano w sektorach:

- przetwórstwo przemysłowe
 - 1 270 wakatów w końcu grudnia 2011,
 - 2 048 wakatów w końcu czerwca 2011,
 - 2 891 wakatów w końcu grudnia 2010r,
- handel i naprawy:
 - 547 wakatów w końcu grudnia 2011,
 - 747 wakatów w końcu czerwca 2011,
 - 985 wakatów w końcu grudnia 2010,

– budownictwo

- 484 wakaty w końcu grudnia 2011,
- 808 wakatów w końcu czerwca 2011,
- 732 wakaty w końcu grudnia 2010r.

Tak duży spadek wolnych miejsc pracy w stosunku do poprzedniego roku może świadczyć o spowolnieniu gospodarczym i co się z tym wiąże ostrożniejszych decyzjach rozwojowych przedsiębiorców. Jednakże analiza popytu na pracę wskazuje nam również znaczny wzrost nowo utworzonych miejsc pracy w tym okresie, stąd powodów tych zmian należy upatrywać w bardziej dynamicznym zastępowaniu istniejących wakatów.

Tabela 2. Wolne miejsca pracy w przedsiębiorstwach z terenu Wielkopolski w końcu 2011 roku

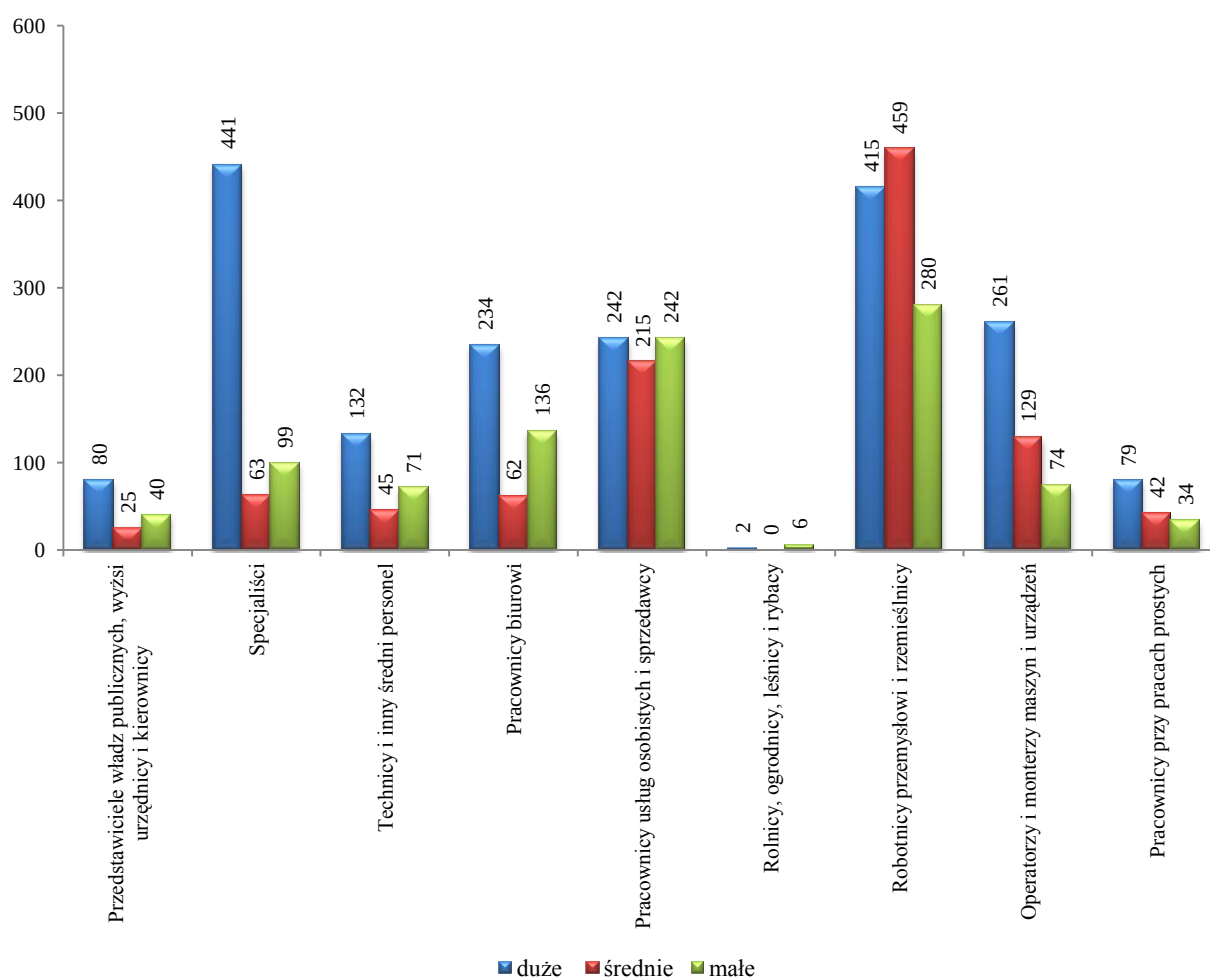
Wyszczególnienie	Liczba wolnych miejsc pracy w końcu 2011 r.						% udział w ogóle				
	ogółem	w tym:					z sektora		jednostki wg wielkości		
		z sektora		jednostki wg wielkości							
		publicznego	prywatnego	duże	średnie	małe	publicznego	prywatnego	duże	średnie	małe
Przetwórstwo przemysłowe	1 270	17	1 253	740	426	104	1,3	98,7	58,3	33,5	8,2
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	547	0	547	270	111	166	0,0	100,0	49,4	20,3	30,3
Budownictwo	484	5	479	73	145	266	1,0	99,0	15,1	30,0	55,0
Transport i gospodarka magazynowa	288	38	250	252	0	36	13,2	86,8	87,5	0,0	12,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	256	256	0	231	24	1	100,0	0,0	90,2	9,4	0,4
Informacja i komunikacja	198	0	198	33	123	42	0,0	100,0	16,7	62,1	21,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	154	129	25	94	39	21	83,8	16,2	61,0	25,3	13,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	153	8	145	23	0	130	5,2	94,8	15,0	0,0	85,0
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	143	0	143	6	86	51	0,0	100,0	4,2	60,1	35,7
Pozostała działalność usługowa	93	1	92	13	16	64	1,1	98,9	14,0	17,2	68,8
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	69	0	69	39	0	30	0,0	100,0	56,5	0,0	43,5
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	47	6	41	19	10	18	12,8	87,2	40,4	21,3	38,3
Edukacja	47	47	0	19	28	0	100,0	0,0	40,4	59,6	0,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	44	3	41	25	2	17	6,8	93,2	56,8	4,5	38,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	35	1	34	18	1	16	2,9	97,1	51,4	2,9	45,7
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	33	7	26	18	4	11	21,2	78,8	54,5	12,1	33,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	33	30	3	2	22	9	90,9	9,1	6,1	66,7	27,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do urządzeń klimatyzacyjnych	10	3	7	9	1	0	30,0	70,0	90,0	10,0	0,0
Górnictwo i wydobywanie	4	0	4	2	2	0	0,0	100,0	50,0	50,0	0,0
Ogółem województwo	3 908	551	3 357	1 886	1 040	982	14,1	85,9	48,3	26,6	25,1

Najmniejszą ilość wolnych stanowisk oferowały firmy z branży górnictwo i wydobywanie oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną co spowodowane jest marginalnym rozwojem tych sekcji w Wielkopolsce.

W końcu 2011 roku niemal połowa wolnych etatów tj. 48% pozostawała w przedsiębiorstwach zatrudniających co najmniej 50 osób, w tym najwięcej w kluczowych branżach regionu tj.:

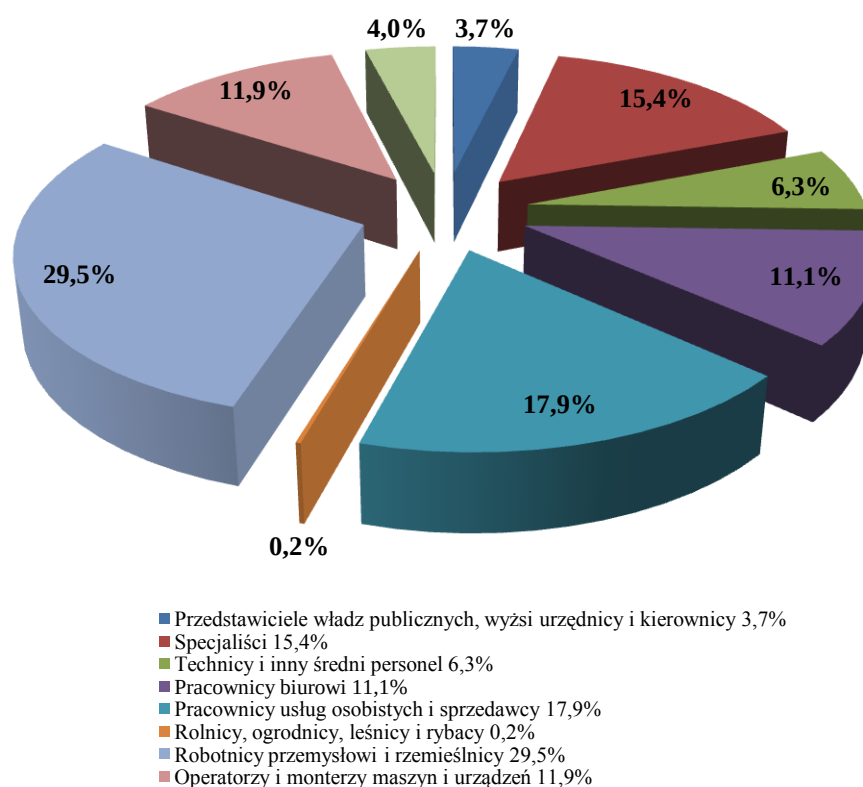
- przetwórstwo przemysłowe 740 miejsc,
- handel i naprawy 270 miejsc,
- transport i gospodarka magazynowa 252 miejsca,
- administracja publiczna i obrona narodowa 231 miejsc.

Wykres 3. Liczba wolnych miejsc pracy w Wielkopolsce w końcu 2011r wg wielkich grup zawodowych z uwzględnieniem małych, średnich i dużych przedsiębiorstw.

Analogicznie do rozwoju kluczowych gałęzi gospodarki w regionie, najwięcej wolnych miejsc pracy w końcu 2011r. skierowanych było przede wszystkim dla robotników przemysłowych i rzemieślników, pracowników usług i sprzedawców a także specjalistów.

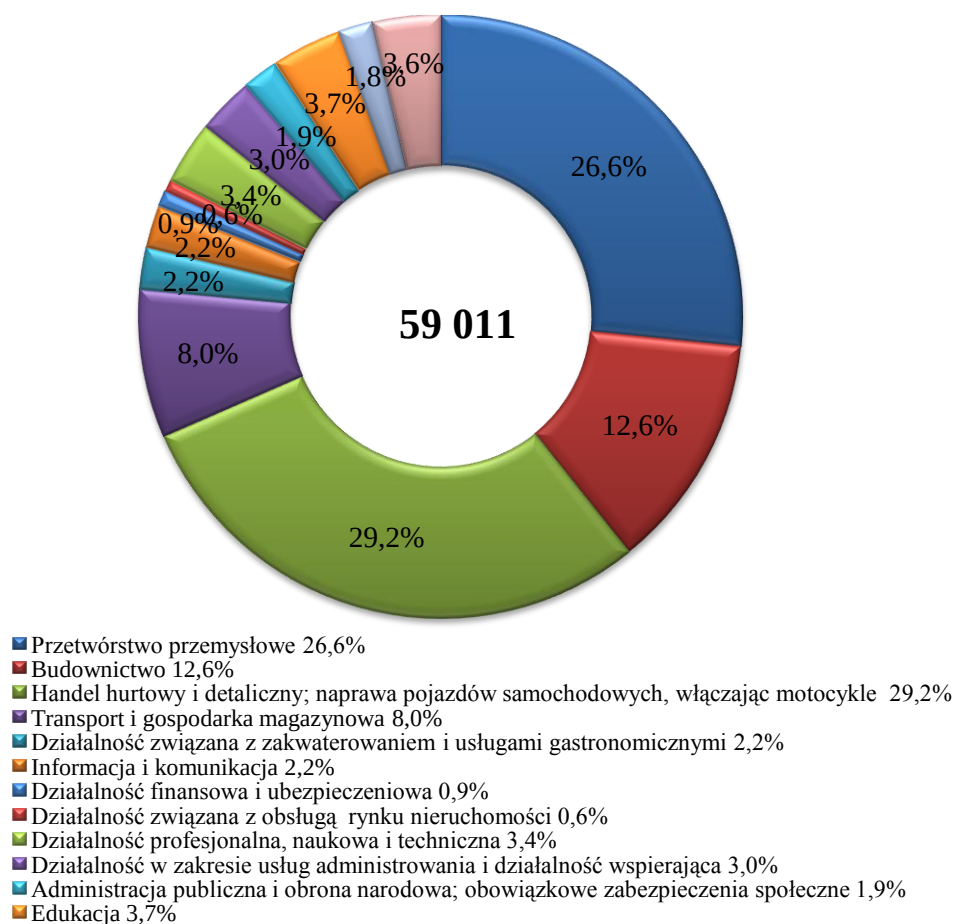
Wykres 4. Struktura wolnych miejsc pracy w Wielkopolsce wg wielkich grup zawodowych w końcu 2011r.

1.4 Nowo utworzone miejsca pracy

W Wielkopolsce w 2011 roku w badanych przedsiębiorstwach powstało **59 011** nowych miejsc pracy i było to więcej o ponad 40% niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Na stworzenie nowych miejsc pracy decydowali się niemal wyłącznie przedsiębiorcy prywatni (91,4%). Najwięcej, 38,6% tj. 22 769 wakatów powstało w przedsiębiorstwach dużych zatrudniających co najmniej 50 pracowników natomiast 31,6% ogółu nowopowstałych stanowisk pracy tj. 18 657 dotyczyło firm małych.

Wykres 5. Struktura nowo utworzonych miejsc pracy w Wielkopolsce w 2011r. wg sekcji PKD

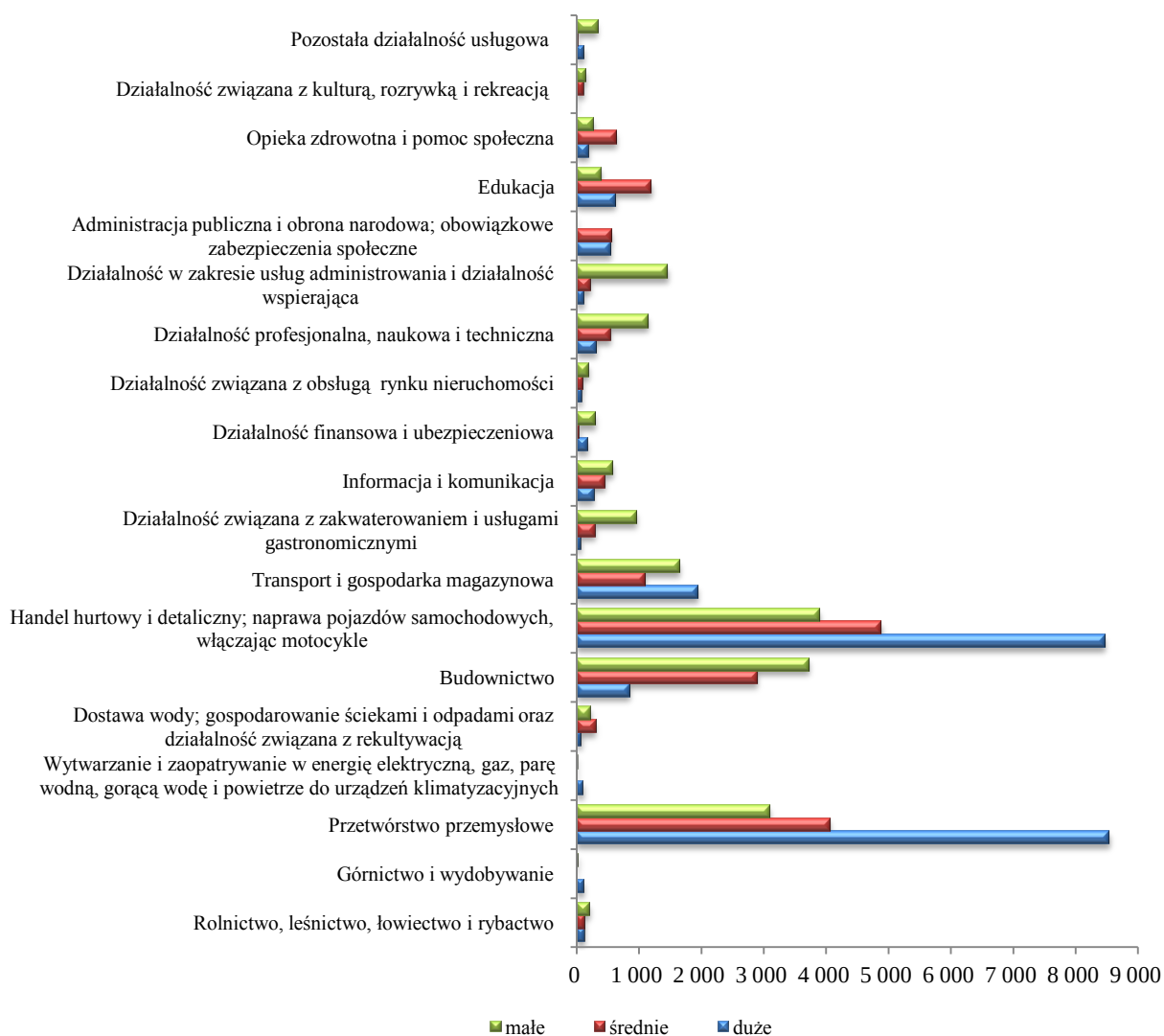
W 2011r. nowe stanowiska utworzono przede wszystkim w firmach prowadzących działalność w obszarach: handel i naprawy 29,2% tj. 17 249 etatów, przetwórstwo przemysłowe 26,6% tj. 15 697 etatów, budownictwo 12,6% tj. 7 461 etatów oraz transport i gospodarka magazynowa 8,0% tj. 4 695 etatów. We wszystkich wymienionych sekcjach gospodarki liczba nowo utworzonych stanowisk w porównaniu z poprzednim rokiem znacznie wzrosła (odpowiednio o 65%, 42%, 12% i 134%). Świadczy to o dynamicznym rozwoju przede wszystkim gałęzi handlowo-usługowej i transportu w regionie. Niewielką liczbę, nie przekraczającą 317 nowych stanowisk pracy, wykazały przedsiębiorstwa z sektora wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną oraz górnictwo i wydobywanie.

Tabela 3. Nowo utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach z terenu województwa wielkopolskiego w 2011 roku

Wyszczególnienie	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy w 2011r.						% udział w ogóle				
	ogółem	w tym:					z sektora		jednostki wg wielkości		
		z sektora		jednostki wg wielkości							
		publicznego	prywatnego	duże	średnie	małe	publicznego	prywatnego	duże	średnie	małe
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	17 249	0	17 249	8 464	4 886	3 899	0,0	100,0	49,1	28,3	22,6
Przetwórstwo przemysłowe	15 697	106	15 591	8 542	4 053	3 102	0,7	99,3	54,4	25,8	19,8
Budownictwo	7 461	26	7 435	847	2 888	3 726	0,3	99,7	11,4	38,7	49,9
Transport i gospodarka magazynowa	4 695	83	4 612	1 946	1 094	1 655	1,8	98,2	41,4	23,3	35,3
Edukacja	2 211	1 746	465	616	1 199	396	79,0	21,0	27,9	54,2	17,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2 001	216	1 785	314	537	1 150	10,8	89,2	15,7	26,8	57,5
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1 797	122	1 675	123	216	1 458	6,8	93,2	6,8	12,0	81,1
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1 325	161	1 164	73	297	955	12,2	87,8	5,5	22,4	72,1
Informacja i komunikacja	1 306	5	1 301	274	452	580	0,4	99,6	21,0	34,6	44,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1 133	1 133	0	551	566	16	100,0	0,0	48,6	50,0	1,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 091	749	342	193	632	266	68,7	31,3	17,7	57,9	24,4
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	605	194	411	78	301	226	32,1	67,9	12,9	49,8	37,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	518	3	515	172	47	299	0,6	99,4	33,2	9,1	57,7
Pozostała działalność usługowa	483	2	481	118	34	331	0,4	99,6	24,4	7,0	68,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	461	52	409	124	131	206	11,3	88,7	26,9	28,4	44,7
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	382	61	321	86	104	192	16,0	84,0	22,5	27,2	50,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	279	255	24	20	112	147	91,4	8,6	7,2	40,1	52,7
Górnictwo i wydobywanie	169	99	70	121	17	31	58,6	41,4	71,6	10,1	18,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do urządzeń klimatyzacyjnych	148	88	60	107	19	22	59,5	40,5	72,3	12,8	14,9
Ogółem województwo	59 011	5 101	53 910	22 769	17 585	18 657	8,6	91,4	38,6	29,8	31,6

W Wielkopolsce niemal 40% stanowisk pracy w 2011r. zostało utworzonych w przedsiębiorstwach dużych, zatrudniających powyżej 50 pracowników, i tam wakaty powstały głównie w przetwórstwie przemysłowym.

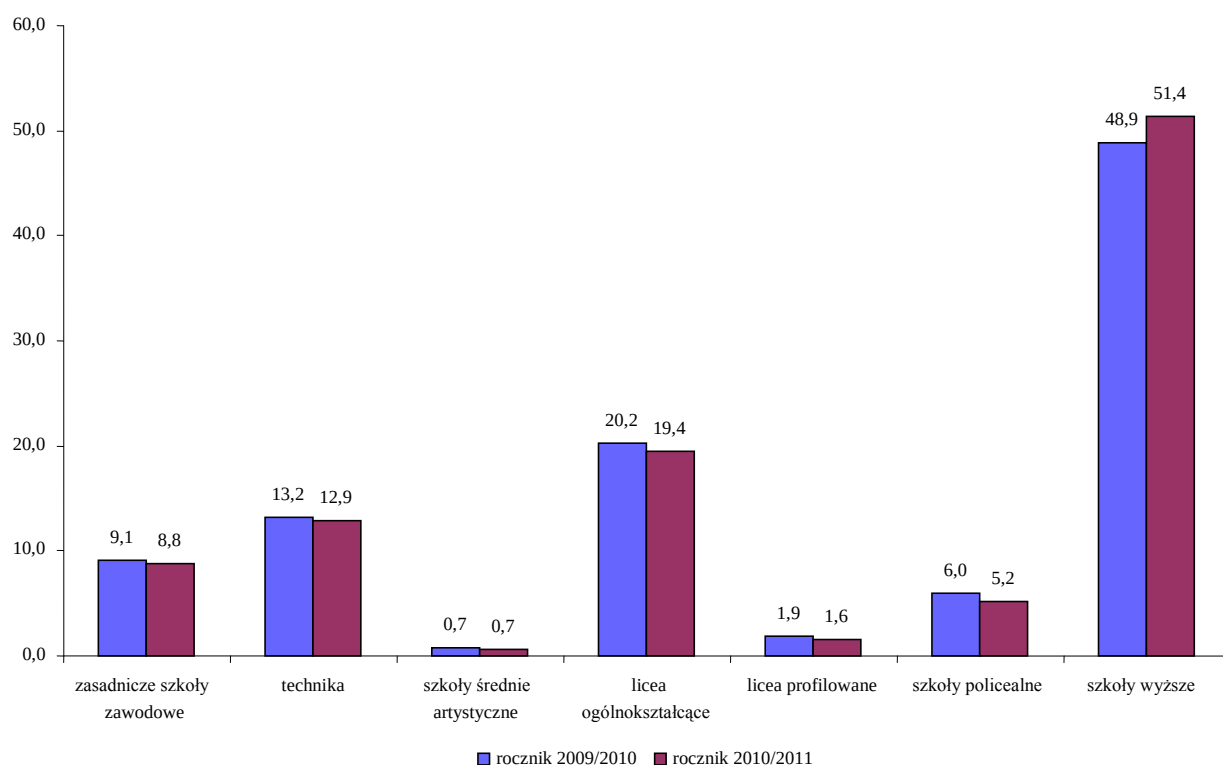
Wykres 6. Liczba nowo utworzonych miejsc pracy w Wielkopolsce w 2011r. wg sekcji PKD z uwzględnieniem małych, średnich i dużych przedsiębiorstw.

2. Analiza absolwentów szkół województwa wielkopolskiego rocznika 2010/2011

W roku szkolnym 2010/2011 wszystkie typy szkół ponadgimnazjalnych, w Wielkopolsce, tj. zasadnicze szkoły zawodowe, technika, szkoły średnie artystyczne, licea ogólnokształcące, licea profilowane, szkoły policealne i szkoły wyższe, ukończyło 96 931 absolwentów, w tym 57 908 kobiet (59,7%).

Wykres 7. Udział procentowy absolwentów wg typów szkół w całej populacji absolwentów w danym roczniku, tj. 2009/2010 i 2010/2011

Według stanu na koniec października 2011 roku, zarejestrowanych jako bezrobotni było 8 513 absolwentów rocznika 2010/2011, w tym 5 290 kobiet. Liczba bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych zmniejszyła się w stosunku do roku ubiegłego o 4%. W rejestrach powiatowych urzędów pracy, według stanu na koniec października 2011 roku, nadal zarejestrowanych było 2 819 absolwentów rocznika 2009/2010, w tym 1 986 kobiet.

Tabela 4. Zestawienie szkół ponadgimnazjalnych w województwie wielkopolskim

Lp.	Typ szkoły	Liczba absolwentów rocznik 2009/2010 ze szkół woj. wlkp. stan na 31.10.2010*		Liczba absolwentów rocznik 2010/2011 ze szkół woj. wlkp. stan na 31.10.2011*		Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2009/2010 ze szkół woj. wlkp. stan na 31.10.2010**		Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2010/2011 ze szkół woj. wlkp. stan na 31.10.2011**		Liczba absolwentów rocznika 2009/2010, którzy wg stanu na 31.10.2011 nadal widnieją w ewidencji PUP jako osoby bezrobotne**	
		ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	15	16
1	zasadnicze szkoły zawodowe	8 997	2 969	8 502	3 061	2 242	1008	2 217	1 054	588	365
2	technika	13 034	5 419	12 474	5 477	2 444	1 248	2 526	1 424	744	465
3	szkoły średnie artystyczne	733	495	738	469	12	9	14	9	2	1
4	licea ogólnokształcące	20 051	12 514	18 830	11 774	1 533	1 111	1 387	1 019	506	379
5	licea profilowane	1 836	1 258	1 517	999	351	234	237	178	112	92
6	szkoły policealne	5 917	3 504	5 039	3 374	322	246	298	243	110	90
7	szkoły wyższe	48 407	30 938	49 831	32 754	1 972	1 317	1 834	1 363	757	594
Razem		98 975	57 097	96 931	57 908	8 876	5 173	8 513	5 290	2 819	1 986

* Informacje dotyczące absolwentów zostały pozyskane z Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz szkół wyższych województwa wielkopolskiego.

** Informacje dotyczące bezrobotnych absolwentów zostały pozyskane z powiatowych urzędów pracy województwa wielkopolskiego.

2.1 Zasadnicze szkoły zawodowe

W Wielkopolsce od kilku lat występuje zjawisko dużej przewagi kształcenia ogólnego nad zawodowym i związany z tym deficyt osób wykwalifikowanych w konkretnych zawodach, a w 2011 roku liczba osób, które ukończyły zasadnicze szkoły zawodowe jeszcze uległa zmniejszeniu. Absolwentami tego typu szkół w roku szkolnym 2010/2011 zostało 8 501 osób (w tym 3 061 kobiet), zatem o 496 osób mniej (5,5%), niż w roku poprzednim.

Nieznacznie zwiększył się natomiast, w stosunku do ubiegłego roku, udział osób pozostających bez zatrudnienia w ogólnej liczbie absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (z 24,9% rocznika 2009/2010 do 26,1% rocznika 2010/2011). Według stanu na koniec października 2011 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się, jako bezrobotne, 2 217 osób, z czego prawie połowę (47,5%) stanowiły kobiety. Jednocześnie w ewidencji urzędów nadal zarejestrowanych było 587 bezrobotnych absolwentów rocznika 2009/2010.

W zawodzie sprzedawcy w roku szkolnym 2010/2011 wykształciły się 1 664 osoby (w tym 1 488 kobiet), co stanowi najwyższy odsetek (19,6%) wszystkich absolwentów zasadniczych szkół zawodowych tego rocznika. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba absolwentów w tym zawodzie zwiększyła się o 164 osoby (z 1 500 osób). Podobnie jak w latach ubiegłych, jest to także zawód generujący największe bezrobocie wśród

absolwentów tego typu szkół. Na koniec października 2011 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 546 bezrobotnych absolwentów w zawodzie sprzedawcy, w roku poprzednim było to 527 osób. Udział bezrobotnych sprzedawców w ogóle absolwentów tego zawodu, wyniósł w ostatnim roczniku 32,8%. Spośród absolwentów rocznika 2009/2010 nadal zarejestrowanych było 176 osób posiadających ten zawód. W urzędach pracy odnotowano w całym 2011 roku 3 499 ofert pracy⁵ dla tej grupy zawodowej, co oznacza spadek o niemal 44% w porównaniu do roku poprzedniego, przy czym na koniec roku w urzędach pracy zarejestrowanych było 12 970 bezrobotnych sprzedawców. Ponadto należy mieć na uwadze, że wolne stanowiska w branży handlowej, nie zawsze obsadzone są osobami, które ukończyły szkołę w zawodzie sprzedawcy.

Kolejne, co do liczebności absolwentów tego typu szkół ponadgimnazjalnych grupy zawodowe, stanowią kucharz małej gastronomii oraz mechanik pojazdów samochodowych. Liczba osób kończących zasadnicze szkoły zawodowe w obydwu tych zawodach zmniejszyła się, w odniesieniu do roku poprzedniego, jednakże nadal kształtuje się na wysokim poziomie.

W roku szkolnym 2010/2011 1 084 osoby ukończyły szkołę na tym poziomie kształcenia w zawodzie kucharza małej gastronomii, tj. o 126 osób mniej niż w roczniku 2009/2010. Spośród tej grupy 302 osoby (27,9% ogółu absolwentów w tym zawodzie) pozostały bez zatrudnienia, a bezrobotni kucharze małej gastronomii, według stanu na koniec października 2011 roku, stanowili 13,6% wszystkich zarejestrowanych absolwentów omawianego rocznika zasadniczych szkół zawodowych. Jednocześnie liczna grupa absolwentów tego zawodu rocznika 2009/2010, tj. 117 osób, nadal zarejestrowana była w powiatowych urzędach pracy. Powiatowe urzędy pracy w całym 2011 roku dysponowały 88 ofertami pracy zgłoszonymi przez pracodawców dla osób wykształconych w tym zawodzie, tj. o ponad 32% ofert pracy mniej niż rok wcześniej.

Absolwentami w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych w roku szkolnym 2010/2011 zostało 1 068 osób (w poprzednim roku było to 1 110 osób). Bezrobocie w tej grupie zawodowej niezmiennie kształtuje się na dość wysokim poziomie, tj. 24,3% w omawianym roczniku i 23% w poprzednim. Liczba bezrobotnych absolwentów w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych, zwiększyła się w porównaniu do roku ubiegłego o 5 osób i wynosiła na koniec października 2011 roku 260 osób. Z pomocy powiatowych

⁵ Podawane w raporcie dane dotyczące ofert pracy, dotyczą ofert zgłoszonych przez pracodawców do powiatowych urzędów pracy łącznie od stycznia do grudnia 2011 roku. Obejmują one zarówno oferty pracy subsydiowane, jak i niesubsydiowane. Są to oferty skierowane do wszystkich osób bezrobotnych posiadających dany zawód, zarejestrowanych w urzędach. Statystyki dotyczące bezrobocia nie uwzględniają danych dotyczących liczby ofert pracy, w podziale na zawody, przeznaczonych dla osób posiadających status absolwenta, zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy.

urzędów pracy skorzystało 66 osób. 56 absolwentów rocznika 2009/2010 jest nadal zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w urzędach pracy. W całym 2011 roku wielkopolscy pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy 254 oferty pracy dla mechaników pojazdów samochodowych, tj. o 115 ofert pracy mniej niż w roku poprzednim.

Zawodem, który podobnie jak w poprzednich latach, cieszy się dużą popularnością wśród młodych osób jest fryzjer. W roku szkolnym 2010/2011 naukę w tym zawodzie ukończyło 795 osób, tj. 28 osób więcej niż w roku szkolnym 2009/2010. Zawód ten jest zdecydowanie sfeminizowany, kobiety stanowiły 96,1% absolwentów ostatniego rocznika. W 2011 roku liczba bezrobotnych fryzjerów wyniosła 280 osób, co stanowi 35,2% wszystkich absolwentów tego zawodu. W stosunku do poprzedniego rocznika bezrobocie w tej grupie zawodowej zwiększyło się o 40 osób (16,7%). W 2011 roku powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego dysponowały 318 ofertami pracy dla fryzjerów, co stanowi ich spadek o ponad 44%.

W lepszej sytuacji niż przedstawiciele powyżej opisanych zawodów, znajdują się osoby wykształcone w zawodach takich jak murarz, ślusarz, elektryk, czy stolarz, na które w dalszym ciągu występuje duże zapotrzebowanie wśród wielkopolskich pracodawców. Jednocześnie w każdym z tych zawodów notuje się w 2011 roku zmniejszoną liczbę absolwentów, w stosunku do poprzedniego roku.

W zawodzie murarza w roku szkolnym 2010/2011 wykształciły się 272 osoby (o 50 osób mniej niż w roczniku 2009/2010), z których 44 zostały zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotne. Jednocześnie dla tego zawodu wielkopolscy pracodawcy zgłosili 1 598 ofert pracy. Zawód ślusarza zdobyło 415 osób (o 39 osób mniej niż w roku ubiegłym), spośród których, według stanu na koniec października 2011 roku, 68 osób pozostaje bez zatrudnienia. W całym 2011 roku wielkopolskie powiatowe urzędy pracy dysponowały 889 ofertami pracy dla ślusarzy. W zawodzie stolarza naukę zakończyło 467 osób (o 53 osoby mniej niż w roku szkolnym 2009/2010), 97 spośród nich nie znalazło zatrudnienia. Pracodawcy za pośrednictwem urzędów pracy oferowali w ostatnim roku zatrudnienie dla 710 osób w tym zawodzie. Absolwentami zasadniczych szkół zawodowych w zawodzie elektryka zostało 209 osób (o 63 osoby mniej w porównaniu do roku poprzedniego), z tego 37 osób pozostawało w rejestrach urzędów pracy. Dla elektryków pracodawcy zgłosili 327 ofert pracy. Jak pokazują przytoczone powyżej dane, poziom bezrobocia wśród absolwentów tych zawodów kształtuje się w granicach 16,2 – 20,8%, jednakże duża liczba zgłaszanych dla nich ofert pracy, zwiększa szanse tych osób na zdobycie zatrudnienia.

Znaczna liczba zgłoszonych w 2011 roku ofert pracy dotyczyła także dekarzy i cieśli. W ciągu roku do powiatowych urzędów pracy wpłynęło dla nich odpowiednio 528 i 261 ofert, a w porównaniu z rokiem 2010 zapotrzebowanie pracodawców na przedstawicieli wskazanych zawodów zwiększyło się. Jednocześnie, w zawodach tych kształci się każdego roku niewielka liczba młodych osób, w związku z tym nadal popyt na te zawody zdecydowanie przeważa nad podażą. W roku szkolnym 2010/2011 naukę w zawodzie dekarza ukończyło 15 osób, tj. o 9 osób mniej niż w roczniku poprzednim, a w zawodzie cieśli tylko 6 osób, tj. także o 9 osób mniej niż rok wcześniej.

2.2 Technika

W roku szkolnym 2010/2011, wielkopolskie technika ukończyły 12 474 osoby, w tym 5 477 kobiet, tj. o 560 osób (4,3%) mniej niż rok wcześniej. Absolwenci techników stanowią trzecią co do wielkości, po absolwentach szkół wyższych i liceów ogólnokształcących, grupę wśród wszystkich absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych.

Według stanu na koniec października 2011 roku, liczba bezrobotnych absolwentów techników ostatniego rocznika wynosiła 2 526 osób (1 424 kobiety), co stanowiło wzrost o 3,4% w stosunku do roku poprzedniego. Jednocześnie w powiatowych urzędach pracy nadal zarejestrowane były 744 osoby (465 kobiet), które naukę w technikach zakończyły w roku szkolnym 2009/2010. Wśród absolwentów techników rocznika 2010/2011, podobnie jak w latach poprzednich, dominują osoby, które posiadają zawód technik ekonomista. W ostatnim roku szkolnym było to 2 090 osób, w tym 1 626 kobiet. Liczba absolwentów tego kierunku zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 38 osób. Według stanu na koniec października 2011 roku, w powiatowych urzędach pracy zarejestrowane były 424 osoby, tj. 20,3% ogółu absolwentów posiadających ten zawód. W całym 2011 roku wielkopolscy pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy 32 oferty pracy dla techników ekonomistów, tj. o 149 ofert pracy mniej niż w roku poprzednim.

Dużym zainteresowaniem wśród młodych osób wybierających naukę w technikum, niezmiennie cieszy się zawód technik informatyk. W roku szkolnym 2010/2011, naukę w tym zawodzie w wielkopolskich technikach ukończyło 1 193 absolwentów, w tym 153 kobiety, z tego 232 osoby tj. 19,4% zarejestrowały się jako bezrobotne. W 2011 roku powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego dysponowały 123 ofertami pracy dla techników informatyków.

W roku szkolnym 2010/2011, trzecią co do wielkości grupę absolwentów techników, stanowiły osoby, które naukę w tych szkołach ukończyły w zawodzie technik mechanik.

Absolwentów tego zawodu było 1 161, o 39 mniej niż w roku poprzednim. Bezrobotni technicy mechanicy stanowili 12,1% (141 osób) wszystkich absolwentów ostatniego rocznika posiadających ten zawód. Powiatowe urzędy pracy dysponowały w 2011 roku 59 ofertami pracy dla techników mechaników.

Wśród najpopularniejszych zawodów w technikach, podobnie jak w latach poprzednich, znajdowały się również takie zawody, jak technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik hotelarstwa i technik handlowiec. Jednocześnie osoby posiadające te zawody, znajdują się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, gdyż generują one znaczne bezrobocie, przy jednoczesnym niewielkim zapotrzebowaniu pracodawców na pracowników tych profesji. Wielkopolskie technika w zawodzie technik żywienia i gospodarstwa domowego, ukończyło w roku szkolnym 2010/2011 978 absolwentów, w tym 745 kobiet. 217 spośród nich, tj. 22,2%, zarejestrowało się w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotne. Powiatowe urzędy pracy dysponowały w 2011 roku zaledwie 2 ofertami pracy dla bezrobotnych posiadających ten zawód.

Znaczna liczba absolwentów kończy co roku wielkopolskie technika w zawodzie technik hotelarstwa. W roku szkolnym 2010/2011, takich osób było 856, w tym 719 kobiet. Spośród absolwentów posiadających ten zawód, na koniec października 2011 roku, w rejestrach bezrobotnych było 106 osób, tj. 12,4% ogółu absolwentów rocznika 2010/2011 oraz 37 absolwentów, którzy naukę zakończyli w roku szkolnym 2009/2010. W 2011 roku wielkopolscy pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy tylko 1 ofertę pracy dla techników hotelarstwa.

W ostatnich latach odnotowano tendencję spadkową w zakresie liczby osób, które kończyły naukę w technikach w zawodzie technik handlowiec. W roku szkolnym 2010/2011, liczba absolwentów posiadających ten zawód, wyniosła 607 osób, co stanowiło spadek o 17,5% w stosunku do roku szkolnego 2009/2010 oraz o 42,4% w stosunku do roku szkolnego 2008/2009. Wraz ze spadkiem liczby absolwentów, spada także liczba bezrobotnych absolwentów i według stanu na koniec października 2011 roku, wyniosła ona 152 osoby, tj. o 44 osoby mniej, niż rok wcześniej. Niezmiennie jednak odsetek bezrobotnych absolwentów w zawodzie technik handlowiec, w każdym roczniku jest bardzo wysoki, i w ostatnim roku wynosił 25%. Dla bezrobotnych w tym zawodzie, powiatowe urzędy pracy posiadały w 2011 roku 274 oferty pracy, o ponad 35% mniej niż w roku poprzednim.

Problem bezrobocia wśród absolwentów techników jest na tyle znaczący, że trudno jest wskazać w tym typie szkół ponadgimnazjalnych takie zawody, po ukończeniu których młodym ludziom łatwiej jest znaleźć zatrudnienie. W związku z ciągle utrzymującym się na

wielkopolskim rynku pracy zapotrzebowaniem na pracowników z branży drogowej i budowlanej, w nieco lepszej sytuacji znajdują się osoby, które ukończyły naukę w zawodach technik budownictwa i technik drogownictwa. Nadal jednak bezrobocie dotyczy odpowiednio 13,7% i 9,4% absolwentów posiadających te zawody. Podobna sytuacja dotyczy zawodów takich, jak technik elektronik, technik elektryk, technik geodeta czy technik mechanizacji rolnictwa, w przypadku których, bezrobocie wśród absolwentów rocznika 2010/2011 utrzymuje się w granicach 9-14%. W stosunkowo dobrej sytuacji znajdowali się absolwenci posiadający zawód technik mechatronik, wśród których bezrobocie wynosiło 6,5%. Bezrobocie na podobnym poziomie dotyczyło także absolwentów w zawodach technik telekomunikacji i technik teleinformatyk, natomiast jedynym zawodem na poziomie techników, w którym nie zostali zarejestrowani bezrobotni absolwenci rocznika 2010/2011, był technik poligraf.

2.3 Szkoły policealne

W 2011 roku wielkopolskie szkoły policealne ukończyło 5 038 osób, w tym 3 374 kobiety. Szkoły te są coraz rzadziej wybierane, czego potwierdzeniem jest zmniejszająca się z roku na rok liczba kończących je absolwentów. W stosunku do roku szkolnego 2009/2010 nastąpił spadek ich liczby o 14,8% (o 879 osób mniej).

Pomimo znacznie zmniejszonej liczby osób, które ukończyły ten typ szkoły, bezrobocie wśród absolwentów szkół policealnych utrzymuje się na przestrzeni ostatnich lat na względnie wyrównanym poziomie. Według stanu na koniec października 2011 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 298 osób, które nie znalazły zatrudnienia po ukończeniu szkoły policealnej (o 24 osoby mniej niż rok wcześniej), które stanowią 5,9% wszystkich absolwentów tego typu szkół rocznika 2010/2011. W ewidencji urzędów, w końcu października 2011 roku, nadal zarejestrowanych było 110 absolwentów szkół policealnych rocznika 2009/2010.

Pod względem najpopularniejszych kierunków kształcenia w szkołach policealnych nie nastąpiły znaczące zmiany w stosunku do lat ubiegłych. W czołówce najczęściej wybieranych kierunków, a tym samym takich, które wprowadzają na rynek pracy największą liczbę absolwentów znajdują się: technik usług kosmetycznych, technik administracji oraz technik bezpieczeństwa i higieny pracy.

W zawodzie technik usług kosmetycznych wykształciły się w roku szkolnym 2010/2011 684 osoby (680 kobiet), tj. o 11,3% (87 osób) mniej niż w roku ubiegłym. Zmniejszyła się także liczba absolwentów tego kierunku zarejestrowanych jako bezrobotni,

których było na koniec października 2011 roku 45 osób (58 osób w 2010 roku), nadal jednak bezrobotni absolwenci w zawodzie technik usług kosmetycznych, stanowią najwyższy odsetek w grupie wszystkich bezrobotnych absolwentów szkół policealnych (15,1%). W całym 2011 roku powiatowe urzędy pracy dysponowały tylko 5 ofertami pracy dla przedstawicieli tego zawodu, tj. aż o 163 oferty mniej niż w roku poprzednim.

Wykształcenie w zawodzie technik administracji w roku szkolnym 2010/2011 zdobyło 558 osób, w tym 460 kobiet. Liczba absolwentów tego zawodu uległa zmniejszeniu o 40 osób w odniesieniu do poprzedniego rocznika. Nieznacznie zwiększyła się natomiast liczba bezrobotnych techników administracji, których na koniec października 2011 roku było 39 (rok wcześniej było to 31 osób). Mimo, że liczba ofert pracy dla techników administracji znacząco zmalała (z 1 816 w 2010 roku), wielkopolscy pracodawcy w dalszym ciągu zgłaszają dość duże zapotrzebowanie na pracowników w tym zawodzie, w 2011 roku do powiatowych urzędów pracy zgłoszono **487** ofert pracy dla techników administracji.

Trzecią w kolejności grupę najliczniej reprezentowaną przez wielkopolskich absolwentów szkół policealnych stanowią osoby w zawodzie technik bezpieczeństwa i higieny pracy. W roku szkolnym 2010/2011 było ich 499, tj. o 35 osób mniej niż w roku wcześniejszym. W stosunku do poprzedniego roku, zwiększyła się liczba zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie, których na koniec października 2011 roku było 20 osób (12 osób w 2010 roku). W 2011 roku powiatowe urzędy pracy dysponowały zaledwie 4 ofertami pracy dla techników bhp.

Technik informatyk jest zawodem, w którym od kilku lat notuje się systematyczny spadek liczby absolwentów w szkołach policealnych. Techników informatyków kończących ten typ szkoły było w 2011 roku 387, ich liczba zmniejszyła się zatem w stosunku do roku poprzedniego o 75 osób. Corocznie zmniejsza się także liczba zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie. Na koniec października 2011 roku bez zatrudnienia pozostawało 20 techników informatyków, tj. o 6 osób mniej niż w 2010 roku. Do urzędów pracy wpłynęły łącznie w 2011 roku 123 oferty dla techników informatyków.

Utrzymuje się także tendencja spadkowa liczby absolwentów w zawodzie technik ekonomista. W roku szkolnym 2010/2011 było 30 osób, które ukończyły naukę w tym zawodzie (44 osoby rok wcześniej). Malejąca liczba osób wybierających ten kierunek, może świadczyć o ich większej świadomości na temat sytuacji na wielkopolskim rynku pracy. Wśród tej grupy zawodowej występuje bowiem znaczne bezrobocie, zważywszy, że corocznie bardzo dużo osób kształci się w zawodzie technik ekonomista w technikach, a rynek pracy jest już nasycony osobami posiadającymi ten zawód.

Zawodami, w których zaszły znaczące zmiany w stosunku do roku poprzedniego są technik farmaceutyczny i technik masażysta. Kierunki te w 2011 roku wprowadziły na rynek pracy 493 techników farmaceutycznych i 289 techników masażystów, co stanowi w stosunku do roku poprzedniego wzrost odpowiednio o 45,9 i 90,1%. W rejestrach powiatowych urzędów pracy na koniec października 2011 roku znajdowało się 42 bezrobotnych absolwentów w zawodzie technik farmaceutyczny. W całym 2011 roku wielkopolskie urzędy dysponowały dla nich 35 ofertami pracy. Spośród techników masażystów w analogicznym okresie bez zatrudnienia pozostawało 27 osób, z kolei pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie na 63 techników masażystów. Wynika z tego, że nabór uczniów nie powinien być tak duży.

Odwrotnie do opisanych powyżej technika farmaceutycznego i technika masażysty, sytuacja przedstawia się w przypadku zawodów technik logistyk i technik rolnik. Na kierunkach tych odnotowano bowiem duży spadek w liczbie absolwentów. W roku szkolnym 2010/2011 technikami logistykami zostało 177 osób, tj. o 51,5% mniej niż w roku szkolnym 2009/2010 (z 365 osób). Spośród nich 4 osoby zarejestrowały się jako bezrobotne. W 2011 roku urzędy pracy posiadały 4 oferty pracy dla osób w tym zawodzie. W zawodzie technik rolnik w szkołach policealnych wykształciły się 123 osoby, co stanowi niemal 56% spadek w odniesieniu do roku 2010 (z 278 osób). Zwiększyła się natomiast liczba bezrobotnych techników rolników, z 1 osoby zarejestrowanej w 2010 roku do 10 osób zarejestrowanych według stanu na koniec października 2011 roku, przy czym pracodawcy w 2011 roku zgłosili do powiatowych urzędów pracy 22 oferty pracy dla osób po tym kierunku.

Kierunkiem, który z roku na rok cieszy się rosnącą popularnością, jest technik pożarnictwa. W omawianym roczniku wykształciło się na tym kierunku 159 osób (wzrost o 17,8% w stosunku do roku poprzedniego). Warto podkreślić, że podobnie jak w roku poprzednim, według stanu na koniec października 2011 roku, w powiatowych urzędach pracy nie był zarejestrowany jako osoba bezrobotna żaden absolwent tego kierunku.

Analiza statystyczna wskazuje, że w relatywnie dobrej sytuacji na rynku pracy znajdują się także osoby posiadające zawód technik rachunkowości. Zawód ten wybiera co roku znaczna liczba osób (116 absolwentów w roku szkolnym 2010/2011, 143 absolwentów w roczniku wcześniejszym), a niewiele z nich rejestruje się jako osoby bezrobotne w powiatowych urzędach pracy. Według stanu na koniec października 2011 roku, w ewidencji wielkopolskich urzędów było 4 bezrobotnych techników rachunkowości, tj. o 8 osób mniej niż w 2010 roku. Jednocześnie w całym 2011 roku pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie na 10 pracowników w tym zawodzie. W dość korzystnej sytuacji są również

przedstawiciele kierunków medycznych takich jak opiekun medyczny (189 absolwentów rocznika 2010/2011, 7 zarejestrowanych bezrobotnych) i ratownik medyczny (125 absolwentów, 8 osób bezrobotnych). Niewielką liczbę osób bezrobotnych, przy stosunkowo dużej liczbie absolwentów, odnotowano w 2011 roku także w zawodzie technik ochrony fizycznej osób i mienia (131 absolwentów, 2 osoby bezrobotne).

2.4 Szkoły wyższe

W roku akademickim 2010/2011 wielkopolskie uczelnie wyższe ukończyło 49 831 absolwentów, tj. 1 424 osoby więcej niż w roku poprzednim (48 407), z czego 65% stanowiły kobiety (32 754). Rok 2011 przyniósł więc kolejny, choć już mniej dynamiczny wzrost liczby absolwentów szkół wyższych w regionie (o 2,9%).

W powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego, według stanu na koniec października 2011 roku, zarejestrowanych było 1 834 absolwentów wielkopolskich uczelni wyższych, z czego 74% z nich to kobiety. Liczba ta uległa niewielkiemu zmniejszeniu w stosunku do roku poprzedniego (1 972 osoby), tj. o 138 i oznacza, że prawie 4% absolwentów uczelni wyższych rocznika 2010/2011 posiada status osoby bezrobotnej.

W roku akademickim 2010/2011, podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej osób, 5 248 (w tym 3 160 kobiet), ukończyło naukę na kierunku zarządzanie. W stosunku do poprzedniego roku, liczba ta zwiększyła się o ponad 5%, tj. o 255 osób. Większość absolwentów tego kierunku (75%) to osoby studiujące w trybie niestacjonarnym.

Śród absolwentów zarządzania rocznika 2010/2011, według stanu na koniec października 2011 roku, 248 osób (w tym 190 kobiet) było zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego jako osoby bezrobotne, co stanowi 5% ogółu wszystkich absolwentów tego kierunku.

Drugim kierunkiem pod względem liczby absolwentów w Wielkopolsce, jest pedagogika. Kierunek ten ukończyło 4 991 osób, z czego znaczną większość stanowiły kobiety (prawie 90%). Liczba absolwentów tego kierunku wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o niespełna 5%. Niezmiennie większość absolwentów pedagogiki to studenci studiów zaocznych (70%). Przy występującym niżu demograficznym i nasyceniu rynku pracy nieuniknionym staje się konieczność przekwalifikowania części absolwentów tych kierunków z powodu permanentnego braku dla nich pracy w wyuczonym zawodzie.

W powiatowych urzędach pracy, według stanu na koniec października 2011 roku, zarejestrowanych jako bezrobotne były 272 osoby (w tym 253 kobiety), które ukończyły

ten kierunek w roku akademickim 2010/2011, a także 151 osób, które ukończyły pedagogikę rok wcześniej.

Lista kierunków, które wygenerowały największą liczbę absolwentów rocznika 2010/2011 jest bliska tej z poprzednich lat. To co odróżnia ją jednak zdecydowanie, to liczba absolwentów kierunku finanse i rachunkowość, który ukończyło 2 954 osób (w tym 2 197 kobiet), co stanowi wzrost o blisko 53% w stosunku do zeszłego roku. Niewielu spośród absolwentów tego kierunku, bo niespełna 1,5% jest zarejestrowanych jako osoby bezrobotne.

Znaczna liczba absolwentów rocznika 2010/2011 ukończyła takie kierunki jak: administracja (2 473 osób, z czego 88% to absolwenci studiów niestacjonarnych, a 113 to osoby bezrobotne), filologia (2 125 osób, w tym 85% kobiet, z czego 17 zarejestrowanych jako bezrobotne) oraz politologia (2 023 osób, w tym 106 bezrobotnych).

Podobnie jak w latach poprzednich w naszym regionie istnieje zapotrzebowanie na specjalistów branż związanych z nowoczesnymi technologiami informatycznymi oraz produkcyjnymi. Realizowany w Wielkopolsce od 2008 roku program „Kierunki Zamawiane” cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem i stanowi odpowiedź na problem zapotrzebowania na specjalistów z dziedzin technicznych. Co ważne, z każdym rokiem liczba uczelni realizujących program zwiększa się, co przekłada się automatycznie na rosnącą liczbę studentów kierunków technicznych w regionie.

W Wielkopolsce kształcenie na kierunkach zamawianych realizuje obecnie 8 uczelni wyższych: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Politechnika Poznańska, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie oraz Kaliszu, Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu, Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu oraz Wydział Zamiejscowy w Ostrowie Wlkp. Społecznej Akademii Nauk w Łodzi.

W roku akademickim 2011/2012 liczba studentów biorących udział w programie wynosiła 3 908 osób, wobec 2208 osób w roku poprzednim. Najwięcej osób w obecnym roku akademickim przyjęto na kierunek chemia – 513 osób oraz informatyka – 354 osoby. Spośród wszystkich osób studiujących obecnie na kierunkach zamawianych w Wielkopolsce, 36% otrzymuje stypendium, będące jednym z elementów tego programu, zachęcających młode osoby do podejmowania studiów na tych kierunkach.

Większość kierunków w programie, np. informatyka, mechanika i budowa maszyn czy budownictwo to zawody deficytowe, po ukończeniu których absolwenci nie powinni mieć problemów ze znalezieniem zatrudnienia.

Na wielkopolskim rynku pracy niezmiennie występuje zapotrzebowanie na specjalistów branży informatycznej oraz budowlanej. W roku akademickim 2010/2011 kierunek informatyka ukończyły 952 osoby, z czego zarejestrowanych jako bezrobotni było 19. Kierunek budownictwo ukończyło w ostatnim roku akademickim 606 osób, a w roczniku 2009/2010 liczba absolwentów wynosiła 593 osoby. Bardzo niski odsetek bezrobotnych (niepełna 1%) świadczy o wysokim zainteresowaniu pracodawców, absolwentami tego kierunku.

Zwiększający się stopniowo komfort życia, powoduje, że więcej osób postanawia zadbać o swój wygląd i zdrowie, co przekłada się na zapotrzebowanie na specjalistów w dziedzinie np. kosmetologii czy fizjoterapii, których liczba sukcesywnie rośnie. W przypadku kosmetologii jest to 77% wzrost (z 521 do 923 absolwentów), a fizjoterapii o ponad 9% (z 1 428 do 1 561 osób).

Jedną ze zmian, jaka została wprowadzona nowelizacją ustawy o szkolnictwie wyższym⁶, a która ma pomóc dostosować ofertę szkół do potrzeb rynku pracy, jest obowiązek monitorowania przez uczelnie wyższe zawodowych losów swoich absolwentów. Dostrzeżenie efektów wprowadzonych zmian, które weszły w życie z dniem 1 października 2011 r., będzie możliwe w późniejszym czasie, ze względu na czas trwania cyklu kształcenia.

2.5 Licea ogólnokształcące

Na poziomie szkół średnich w Wielkopolsce licea ogólnokształcące kończy corocznie największa liczba absolwentów. W roku szkolnym 2010/2011 naukę w tym typie szkół ukończyło 18 830 osób (w tym 11 774 kobiety), tj. o prawie 6,1% mniej niż w roku poprzednim (20 051 osób). Pomimo obserwowanego na przestrzeni dwóch ostatnich roczników spadku liczby absolwentów liceów ogólnokształcących, nadal stanowią oni wysoki odsetek spośród wszystkich absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, w roku 2011 wyniósł on 19,4%.

Spośród absolwentów liceów ogólnokształcących rocznika 2010/2011 według stanu na koniec października 2011 roku 1 387 osób było zarejestrowanych jako bezrobotne w wielkopolskich powiatowych urzędach pracy (o 146 osób mniej niż rok wcześniej), co stanowi niemal 7,4% ogółu absolwentów liceów ogólnokształcących, a 16,3% wszystkich bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych omawianego rocznika.

⁶ Ustawa z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. nr 84 poz. 455).

3. Podsumowanie

- W Wielkopolsce w porównaniu do poprzedniego roku o 1 001 wzrosła liczba podmiotów gospodarczych. W końcu 2011 roku w rejestrze REGON widniały 376 483 firmy.
- W przedsiębiorstwach objętych badaniem popytu na pracę liczba pracujących w końcu 2011 roku wynosiła 1 098 tys. osób. Największe zatrudnienie generowało przetwórstwo przemysłowe, handel i usługi oraz edukacja. W porównaniu z ubiegłym rokiem zatrudnienie w firmach zmalało o 3%.
- W końcu 2011 roku na terenie Wielkopolski było 3 908 wolnych miejsc pracy, z tego prawie 60% dotyczyło zapotrzebowania w sektorach: przetwórstwo przemysłowe, handel i naprawy oraz budownictwo. W porównaniu z rokiem 2010 ilość wolnych miejsc pracy zmalała o ponad 40%.
- W badanych przedsiębiorstwach w 2011 roku powstało 59 tys. nowych miejsc pracy, w tym 32% w przedsiębiorstwach małych, zatrudniających najwyżej do 9 pracowników.
- W roku szkolnym 2010/2011 w zasadniczych szkołach zawodowych liczba absolwentów była niższa o 6% w stosunku do roku poprzedniego. Najwięcej absolwentów było w zawodach sprzedawca, kucharz małej gastronomii oraz mechanik pojazdów samochodowych. Te zawody generowały spory odsetek osób bezrobotnych.
- W Wielkopolsce w roku 2011 na rynek pracy weszło ponad 12 tys. absolwentów techników (o 560 osób mniej niż w roku poprzednim). Wzrosła natomiast liczba bezrobotnych absolwentów techników rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy. Najczęściej wybieranym zawodem w technikach to ekonomista i informatyk, którzy stanowią 1/4 absolwentów.
- Z danych pozyskanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu w ramach przeprowadzanych badań własnych wynika, że w Wielkopolsce utrzymuje się silna nadwyżka siły roboczej w zawodzie **technik ekonomista**, przy czym jest to ciągle **najliczniej kształcony zawód w technikach** (15% absolwentów rocznika 2009/2010, 17% absolwentów rocznika 2010/2011). Z 2 090 absolwentów 20% zarejestrowało się w urzędach pracy.
- W roku 2010 wykształcenie wyższe w Wielkopolsce uzyskało prawie 50 tys. osób, z tego do ewidencji urzędów pracy trafiło 4% absolwentów. Kierunkami, które generują największą liczbę absolwentów jest zarządzanie i pedagogika. W ostatnim

roku znacznie wzrosła popularność kierunku finanse i rachunkowość, nadal wielu studentów kończy administrację, politologię i filologię. Absolwenci wymienionych kierunków stanowią 40% ogółu absolwentów szkół wyższych rocznika 2010/2011.